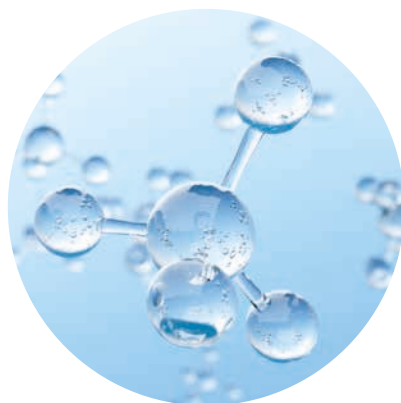

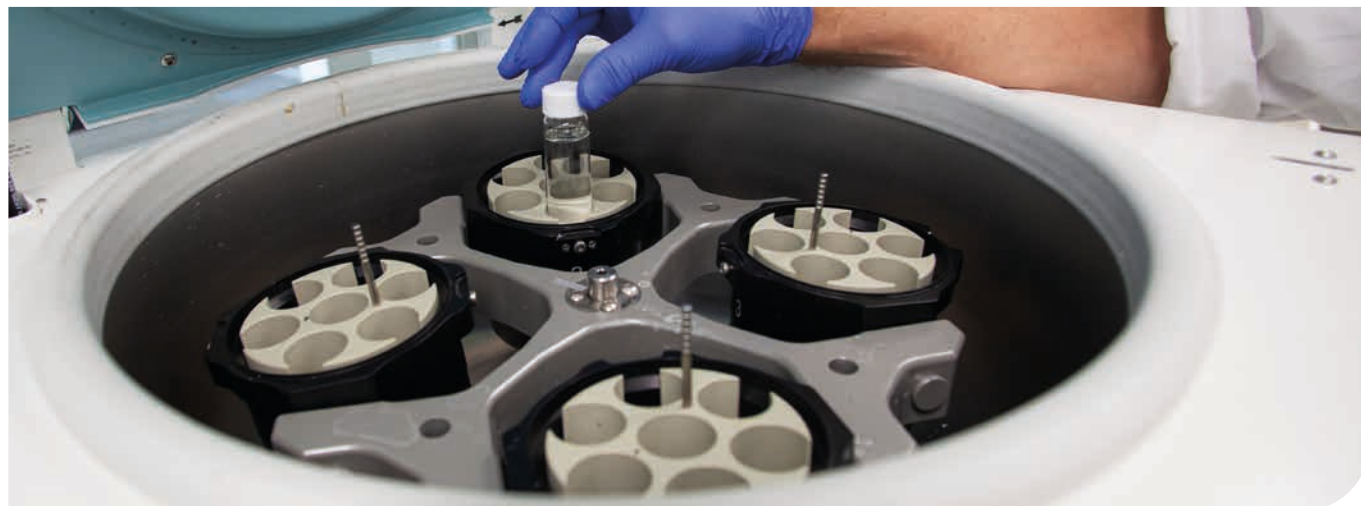
Programmabegroting 2026

Meerjarenraming 2027-2030

Zwolle, april 2025

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Aqualysis, voor haar waterschappen	4
2.1 Algemene ontwikkelingen Aqualysis	5
3. Omgevingsontwikkelingen en gevolgen voor de organisatie	7
4. Operationele doelen	8
5. Meetvraag productie 2026-2030	11
5.1 Meetvraag 2026	11
5.2 Meetvraag 2026-2030	11
5.3 Effect van de productieverwachtingen	12
6. Samenvatting begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2030	14
6.1 Financiële beheersing	16
6.2 Financiële kengetallen	17
7. Programmabegroting 2026: Laboratorium Activiteiten	18
7.1 Toelichting op de programmabegroting	19
8. Geprognosticeerde balans (meerjarig)	21
9. Kostentoerekening en de bijdrageregeling	22
10. Wettelijke paragrafen	23
11. Risicomanagement	26
11.1 Risico's m.b.t. bestuurlijke aspecten	26
11.2 Risico's m.b.t. organisatorische aspecten	26
11.3 Risico's m.b.t. personele aspecten	27
Bijlage 1: Bijdrage per waterschap	28
Bijlage 2: Meetvraag onderverdeeld in basis- en plustaak	34

1. Inleiding

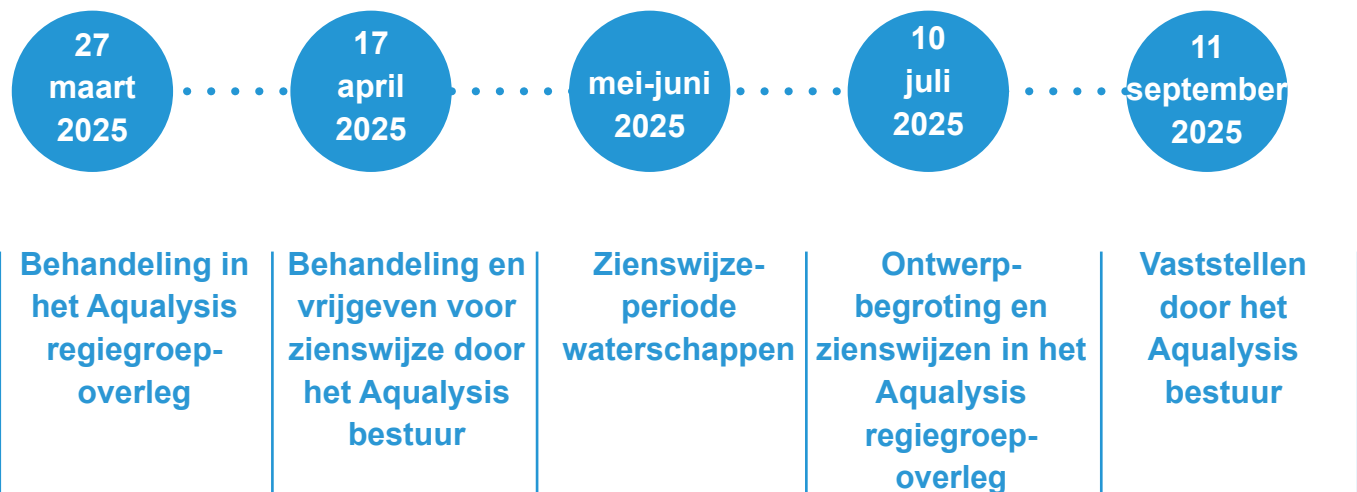
Deze begroting geeft planvorming en een financiële uitwerking weer van het programma van Aqualysis voor 2026. De basis van dit begrotingsdocument is opgesteld in maart 2025. De kaders voor het programmajaar 2026 liggen vast in de Kadernota 2026, die in de Aqualysis bestuursvergadering van 6 maart 2025 is besproken en vastgesteld.

Leeswijzer

Hoofdstuk twee beschrijft de strategische koers en de taken van Aqualysis. Hoofdstuk drie schetst de ontwikkelingen waarop Aqualysis zich dient voor te bereiden. In hoofdstuk vier staan de beoogde operationele doelen 2026. De verwachte productie-omvang is in hoofdstuk vijf opgenomen. Hoofdstuk zes behandelt de programmabegroting 2026, de samenvatting en meerjarenraming 2027-2030. Hoofdstuk zeven beschrijft de details van de begroting 2026. In hoofdstuk acht staat de geprognosticeerde meerjarenbalans. Hoofdstuk negen gaat over verrekening van de kosten. Hoofdstuk tien en elf omschrijven de wettelijke paragrafen en hoe om te gaan met risicomanagement. Bijlage 1 beschrijft de te verwachten verrekening per waterschap. In bijlage 2 is de meetvraag per waterschap onderverdeeld in basis- en plustaken.

Tijdpad en activiteiten

De begrotingsbehandeling loopt via een bekend tijdpad. De planning is conform de bestuurlijke kalender en ziet er als volgt uit:

2. Aqualysis, voor haar waterschappen

Aqualysis, helder in wateronderzoek

Aqualysis stelde op 8 november 2022 haar strategische koers voor de jaren 2023-2027 vast. De uitwerking van haar strategie ligt vast in het drieluik “Samen werken aan een heldere strategie 2023-2027” (augustus 2022). Dit jaarplan en de programmabegroting 2026 beschrijven de operationele doelen op basis van de vastgestelde strategie.

Voor de waterschappen is het belangrijk kennis over de waterkwaliteit in eigen beheer te hebben. Deze kennis is noodzakelijk voor het uitvoeren van één van de primaire taken van een waterschap; het waterkwaliteitsbeheer.

Bij Aqualysis gaat het om het meten van de waterkwaliteit. De aangesloten waterschappen bundelen deze specifieke kennis in hun uitvoeringsorganisatie Aqualysis. De waterschappen hebben met de inzet van Aqualysis deze belangen voor ogen:

- de kennisdeling- en ontwikkeling is optimaal georganiseerd;
- de efficiëntie is zichtbaar aanwezig door bundeling van activiteiten;
- de kwetsbaarheid van een individueel waterschap vermindert;
- de continue kwaliteitsborging- en verbetering biedt mogelijkheden;
- het versterkt de innovatiekracht.

Missie & Visie

Aqualysis heeft tot taak het uitvoeren van integrale laboratoriumactiviteiten rond waterkwaliteit; zij meet de waterkwaliteit. Aqualysis levert data en informatie uit laboratoriumactiviteiten en geeft daarover advies. Ook zorgt Aqualysis voor de kwaliteitsborging van deze activiteiten en de ondersteuning voor de benodigde processen. Al deze activiteiten voert Aqualysis uit als schakel in de keten van de waterschapsactiviteiten.

Aqualysis is de partner van en voor de waterschappen voor het meten van de waterkwaliteit. Zij draagt met haar expertise direct bij aan de verantwoordelijkheid van de waterschappen voor het behoud en de verbetering van de waterkwaliteit. Ons motto is: Helder in Wateronderzoek.

We zijn experts in ons werk. We leveren hoogwaardige data uit wateronderzoek, delen onze kennis en geven informatie over de kwaliteit van het water die nodig is voor het waterbeheer. Onze werkomgeving stimuleert ons om professioneel te werken en ons te blijven ontwikkelen. Het brengt ons nieuwe inzichten om ook in de toekomst de juiste onderzoekstechnieken in te zetten. Om dit te realiseren werken wij samen met de waterschappen en andere kennispartners.

Aqualysis biedt een prettige werkomgeving in een informele sfeer. Professioneel, innovatief en dienstverlenend zijn de kwaliteiten die bij Aqualysis passen.

2.1 Algemene ontwikkelingen Aqualysis

Organisatie-inrichting

Aqualysis streeft ernaar een moderne en aantrekkelijke werkgever te zijn. Medewerkers kiezen steeds bewuster voor een organisatie die bij hen past. Binnen de Vereniging Werken voor Waterschappen wordt samengewerkt om arbeidsvoorwaarden te optimaliseren, zodat medewerkers duurzaam inzetbaar blijven en talent behouden blijft.

Om loopbaanmogelijkheden te verruimen, werkt Aqualysis nauw samen met de waterschappen. Dit gebeurt niet alleen op inhoudelijk vlak, maar ook door faciliteiten aan te bieden die passen bij een moderne werkgever. Denk hierbij aan een gezonde werk-privébalans, flexibele werkopties (op locatie of thuis), positief gezond werkgeverschap en een prettige werkomgeving, zowel in het veld als in het laboratorium.

Om haar strategische doelen te realiseren, investeert Aqualysis in de organisatie. Dit omvat reguliere vervangingen zoals het Laboratorium Informatie Management Systeem (LIMS), digitalisering van werkprocessen, verbeteringen in (midden)management en de versterking van de bedrijfsvoering. Ook wordt geïnvesteerd in capaciteit, competenties en duurzame inzetbaarheid van medewerkers. Aqualysis biedt volop kansen voor medewerkers om mee te denken over het optimaal organiseren van het werk. Aqualysis stimuleert haar medewerkers zichzelf te ontwikkelen.

Met een groeiende vraag naar complexe waterkwaliteitsmetingen wil Aqualysis haar professionaliteit verder ontwikkelen. Dit vraagt niet alleen om vaktechnische expertise, maar ook om adviesvaardigheden en organisatorische kennis.

Diversiteit en inclusie staan hoog op de agenda. Aqualysis gelooft dat diverse teams beter presteren en wil een veilige werkomgeving creëren waarin iedereen zichzelf kan zijn. Dit betekent aandacht voor zowel zichtbare als onzichtbare diversiteit, zoals leeftijd, gender, achtergrond en overtuigingen. Inclusie gaat verder dan diversiteit alleen: het draait om een cultuur waarin alle medewerkers zich gewaardeerd en gehoord voelen. Dit wordt onder andere vormgegeven door 'Het Goede Gesprek', een doorlopende dialoog tussen medewerkers en leidinggevendenden. In samenwerking met de ondernemingsraad wordt gewerkt aan blijvende aandacht voor deze thema's.

Klant- en toekomstgericht werken

Aqualysis speelt een sleutelrol in de Nederlandse water(schap)laboratoria en draagt actief bij aan de ontwikkeling en bewaking van analysemethoden en normeringen. Door deelname aan landelijke werkgroepen en netwerken heeft Aqualysis directe invloed op nationale en internationale analysemethoden, waardoor haar dienstverlening aansluit bij de nieuwste ontwikkelingen in waterkwaliteitsmetingen.

Steeds vaker profileert Aqualysis zich als expertisecentrum en kennispartner voor waterschappen. Structurele vakinhoudelijke overleggen zorgen voor een continue kennisuitwisseling over analysemethoden en mogelijkheden. Daarnaast wordt samengewerkt aan maatwerkoplossingen om schaalvoordelen te behalen. Hoewel de focus ligt op de vijf deelnemende waterschappen, verricht Aqualysis in beperkte mate werk voor derden, zoals gemeenten, provincies en bedrijven. De dienstverlening richt zich op monsterneming, analyses en datalevering. Waar gewenst, worden deze taken uitgebreid met toetsing en advies. De klantenservice is goed bereikbaar en bemand met deskundige medewerkers die klantvragen adequaat beantwoorden.

Innovatie en ontwikkeling

Aqualysis blijft voortdurend innoveren om haar dienstverlening te verbeteren. Dit betekent investeren in analysemethoden, apparatuur en digitalisering. De bestaande accreditaties worden uitgebreid, onder andere op het gebied van hydrobiologie. Nieuwe technieken worden actief onderzocht en waar nodig geïmplementeerd om in te spelen op de veranderende behoeften van opdrachtgevers.

Aqualysis biedt haar expertise aan voor het meten van de waterkwaliteit. Leidend bij innovatie is de klantvraag: welke informatie heeft het waterschap in de toekomst nodig en welke (laboratorium)techniek sluit daarbij aan? Regelgeving en klantwensen worden nauwgezet gevolgd, zodat snel en effectief kan worden ingespeeld op ontwikkelingen. Het laboratorium fungeert als kenniscentrum en ondersteunt waterschappen ook bij calamiteiten.

Procesverbetering en innovatie zijn integraal onderdeel van de werkwijze. Moderne apparatuur en goed opgeleid personeel zorgen ervoor dat technologische ontwikkelingen optimaal worden benut. De laboratoriumhuisvesting wordt gezien als een essentiële voorwaarde voor de continuïteit van de dienstverlening. Daarom wordt blijvend geïnvesteerd in een duurzame bedrijfsvoering.

Samenwerking en kennisdeling

Aqualysis werkt intensief samen met andere waterschapslaboratoria binnen het Integraal Laboratorium Overleg Waterkwaliteitsbeheerders (ILOW). Op veel deelterreinen wordt actief de samenwerking opgezocht. Voorbeelden hiervan zijn de ontwikkeling van analysemethoden, kennisdeling en het gezamenlijke inkopen van chemicaliën en laboratoriumbenodigdheden.

Daarnaast is Aqualysis een belangrijke partner in onderzoeksprojecten, zowel met waterschappen als kennisorganisaties. Ook buiten het analysewerk wordt verdere samenwerking met anderen gestimuleerd, waarbij Aqualysis niet schroomt een leidende rol op zich te nemen. Hierdoor kunnen opdrachtgevers kosteneffectief en efficiënt worden ondersteund.

Kwaliteit en accreditatie

Het waarborgen van kwaliteit staat centraal. Validatiestappen binnen het laboratorium worden zoveel mogelijk geautomatiseerd en accreditatie wordt gezien als een randvoorwaarde, met name voor waterschap-specifieke parameters. De accreditatie voor hydrobiologie wordt verder uitgebreid om op dit vlak een sterke positie te behouden.

Met (hydrobiologische) ringonderzoeken wordt nauw samengewerkt met het laboratorium van Rijkswaterstaat, ook een ILOW-partner. Mede door deze samenwerking blijft de kennis op het hoogste niveau en worden analysemethoden continu verbeterd.

Met deze gerichte investeringen en strategische keuzes blijft Aqualysis een betrouwbare en innovatieve partner voor de waterschappen.

3. Omgevingsontwikkelingen en gevolgen voor de organisatie

Samenwerking en innovatie

De waterschap(laboratorium)sector ondergaat snelle ontwikkelingen. De vraag naar diepgaand inzicht in waterkwaliteit, onder andere door opkomende zorgwekkende stoffen, neemt toe. Naast traditionele laboratoriumanalyses worden steeds vaker nieuwe technologische methoden ingezet, zoals real-time sensortechnologie en moleculaire laboratoriumtechnieken (eDNA). Deze nieuwe technieken versnellen de beschikbaarheid van data en verlagen kosten, wat impact heeft op de samenwerking binnen de sector.

Nieuwe laboratoriumontwikkelingen zullen mede bepalen hoe de vijf waterschappen en Aqualysis samenwerken. Door structureel overleg en gezamenlijke besluitvorming kunnen investeringen in kennis, personeelscapaciteit en apparatuur strategisch worden gepland. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen basistaken (standaarddiensten voor alle waterschappen) en plustaken (maatwerk per waterschap). Dit model versterkt zowel eigenaarschap als efficiëntie in dienstverlening.

Nieuwe technologieën en meetmethoden

Aqualysis blijft inzetten op innovatie om de klantvraag optimaal te bedienen. Nieuwe technieken zoals non-target screening (HRMS) en bio-assay bieden inzicht in de effecten van stoffen op waterkwaliteit en ecologie. Ook de verdere ontwikkeling van moleculaire technologie (eDNA /qPCR) wordt onderzocht. Vanaf het jaar 2026 wordt door Aqualysis kennis verworven met non-target screening. Naar verwachting is hier drie jaren voor benodigd alvorens mogelijk een productielijn kan worden ingericht.

Door de groeiende vraag naar waterkwaliteitsanalyses kan Aqualysis tegen capaciteitsgrenzen aanlopen. Hierdoor kunnen de kosten voor uitbesteding en inhuur stijgen. Door de structurele meetvraag vast te stellen, kan worden bepaald welke personele versterking nodig is. Het innovatiebudget blijft in 2026 op €200.000, gelijk aan 2025, hetgeen flexibel ingezet wordt in overleg met de waterschappen.

ICT en informatieveiligheid

Om optimaal in te spelen op innovaties en ketenprocessen wordt in 2025 een traject gestart onder de noemer "Innovatie & toekomstvisie", dat in 2026 en 2027 verder wordt geïmplementeerd. Informatieveiligheid en privacy blijven een prioriteit, waarbij Aqualysis streeft naar het benodigde volwassenheidsniveau in lijn met de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). In samenwerking met Het Waterschapshuis worden de ambities en verwachtingen concreet gemaakt.

4. Operationele doelen

Aqualysis is de logische partner van de waterschappen voor het meten van de waterkwaliteit. Onze opdrachtgevers mogen vertrouwen op continuïteit en kwalitatief hoogwaardige data en advies. In haar jaarplannen werkt zij toe naar dit hoofddoel. Aqualysis levert (ook) in 2026 een essentiële bijdrage door inzicht te verschaffen in de waterkwaliteit.

Om de hoofddoelen uit de planperiode 2023-2027 te bereiken, heeft Aqualysis haar operationele doelen voor 2026 vastgelegd in drie doelen. Deze worden als volgt samengevat:

1 Doen waar we goed in zijn: waterkwaliteit meten

Aqualysis blijft zich inzetten voor hoogwaardige, geaccrediteerde monitoring van de waterkwaliteit in haar werkgebied. We bouwen voort op onze bestaande dienstverlening en versterken onze unieke positie als expert in waterkwaliteitsmetingen. De verwachtingen voor 2026 laten zien dat er steeds meer vraag komt naar projectmatige inzet van chemische, biologische en moleculaire analyses. Dit vraagt om operationele flexibiliteit en een voortdurende afstemming op de behoeften van onze opdrachtgevers.

Daarnaast blijven we ons specialiseren in bemonstering van oppervlaktewater, grondwater en afvalwater. Ons team monsterneming biedt een totaalpakket voor de bemonstering en analyse van waterbodems. De opkomst van realtime metingen (sensing) groeit en onze monsternemers nemen deels medeverantwoordelijkheid voor het beheer, onderhoud en de kalibratie van deze sensoren. We verwachten dat zowel de toepassing als de kwaliteit van sensortechnologie zich de komende jaren verder zal ontwikkelen.

Binnen het team biologie speelt eDNA-onderzoek een steeds grotere rol. Deze techniek helpt ons de aanwezigheid van soorten in water aan te tonen en biedt een waardevolle aanvulling op bestaande methoden. De focus ligt op de betrouwbaarheid en kwaliteit van sequencing en qPCR-analyses, zodat we gevalideerde resultaten kunnen leveren. Aqualysis blijft hierin samenwerken met waterschappen en laboratoria en bereidt zich actief voor op de herziening van de Kaderrichtlijn Water (KRW) in 2027.

Het team chemie richt zich op hoogwaardige chemische analyses die inzicht geven in de waterkwaliteit. Innovatie en kennisontwikkeling staan centraal, evenals samenwerking met waterschappen en andere deskundige partijen. We bereiden ons voor op de herziening van de KRW en ontwikkelen strategieën voor het monitoren van opkomende stoffen. Binnen ons laboratorium zetten we in op verdere automatisering en optimalisatie van werkprocessen, zodat we snel en betrouwbaar kunnen inspelen op nieuwe meetvragen.

2

We gaan door met vernieuwen

In 2026 start Aqualysis met de inrichting van een moleculair laboratorium om te voldoen aan de toenemende vraag naar specialistische analyses. In samenwerking met ILOW-partners werken we aan een kwaliteitsnormering voor deze analysemethoden. De investering in het moleculair laboratorium bedraagt €500.000 en wordt in 15 jaar afgeschreven, met een jaarlijkse afschrijving van €33.333 vanaf 2027.

In 2026 werkt Aqualysis vanuit een innovatieplan en een innovatiekalender, die in samenwerking met de waterschappen wordt opgesteld. Aqualysis breidt haar kennis uit op het gebied van nieuwe ontwikkelingen, zoals effectmetingen en screenende technieken. Dit stelt ons in staat om opdrachtgevers beter te adviseren over toepassingen, bemonstering en meetstrategieën. Met betrekking tot screening start Aqualysis in 2026 met de opbouw van kennis over non-target screening op basis van Hoge Resolutie Massa Spectrometrie (HRMS).

Binnen het Innovatieprogramma 2026 wordt in het kader op bladzijde 10 de kennisontwikkeling rondom brede screening met HRMS-technologie toegelicht. Hiervoor wordt in het jaar 2026 eenmalig €525.000 geïnvesteerd, met een afschrijving over 10 jaar en een jaarlijkse afschrijving van €52.500 vanaf 2027. De benodigde exploitatielasten van ongeveer €100.000 voor deze kennisontwikkeling wordt jaarlijks gedurende drie jaren uit het bestaande innovatiegeld gefinancierd.

Innovatie en kennisontwikkeling gaan hand in hand. Aqualysis werkt actief aan haar profilering op de arbeidsmarkt en breidt de samenwerkingen met het Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO) en het Hoger Beroepsonderwijs (HBO) verder uit. Deze samenwerkingen versterken de positie van Aqualysis op de arbeidsmarkt en dragen bij aan nieuwe inzichten en kennisontwikkeling.

3

We gaan door met het ontwikkelen van de organisatie, ICT en de teams

Aqualysis bereidt zich voor op een digitale transformatie, inclusief alle wettelijke eisen op het gebied van beveiliging. Onze digitale strategie is gebaseerd op drie pijlers: een lerende en flexibele organisatie, een solide digitale basis en investeringen die maatschappelijke meerwaarde bieden. Dit proces zal meerdere jaren in beslag nemen en wordt stap voor stap uitgevoerd.

Het nieuwe Laboratorium Informatie Management Systeem (LIMS) wordt in 2025 volledig in gebruik genomen. In 2026 ligt de focus op verdere optimalisatie en uitbreiding, zodat het systeem een sleutelrol kan spelen in de digitalisering, robotisering en automatisering van werkprocessen. In de toekomst zullen repeterende handelingen grotendeels gerobotiseerd worden en zal data-analyse steeds vaker plaatsvinden via geavanceerde software.

Naast digitalisering investeert Aqualysis in een prettige en veilige werkomgeving. Sinds 2023 wordt het laboratorium gefaseerd gerenoveerd en in 2026 staat onder andere de vervanging van de laboratoriumvloer op de planning. Ook onderzoeken we hoe het gebouw verder verduurzaamd kan worden. Een moderne, veilige werkomgeving draagt bij aan werkplezier en medewerkerstevredenheid.

Hoge Resolutie massaspectrometrie (HRMS)

Waterschappen worden geconfronteerd met steeds complexere waterkwaliteitsvraagstukken, waarvoor een integrale benadering noodzakelijk is. De huidige laboratoriumanalyses geven inzicht in bekende verontreinigingen, maar schieten tekort bij het tijdig identificeren van nieuwe, onbekende stoffen. Dit vormt een risico voor het behalen van wettelijke doelstellingen, zoals vastgelegd in de aangescherpte Kaderrichtlijn Water (KRW) en de Delta-aanpak Waterkwaliteit, met een focus op opkomende en zeer zorgwekkende stoffen.

Aqualysis investeert vanaf het jaar 2026 in hoge resolutie massaspectrometrie (HRMS). Dit is een techniek met een hoge nauwkeurigheid ($\pm 0,001$ Dalton) en hoge massa-resolutie ($m/\Delta m \geq 20.000$). Deze techniek is door haar uitzonderlijke waarden zeer geschikt voor non-target screening van (onbekende) verontreinigende stoffen. Met non-target screening kunnen Aqualysis en haar opdrachtgevers proactief inspelen op:

- **Wettelijke en maatschappelijke verwachtingen:**

Opkomende stoffen worden geïdentificeerd voordat ze problemen veroorzaken.

- **Efficiëntere monitoring in de waterketen en het watersysteem:**

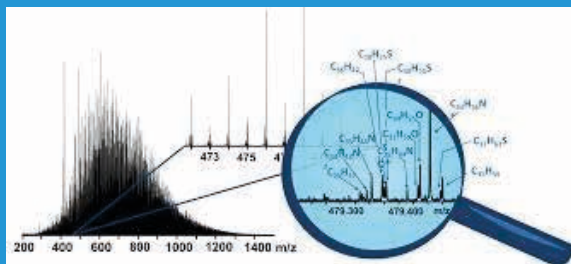
De combinatie van brede screening en doelstofanalyses leidt tot betere inzichten en gerichtere maatregelen.

- **Innovatie in de watersector:**

Samenwerking met ketenpartners versterkt de rol van Aqualysis als kenniscentrum voor de waterschappen.

Deze innovatieve monitoringsmethode sluit aan bij de strategische doelen van Aqualysis 2023-2027 en is door de waterschappen in 2024 aangemerkt als een belangrijk speerpunt in laboratoriuminnovaties. Om deze meetmethode effectief te implementeren, is eerst een grondige kennisopbouw nodig binnen Aqualysis en bij de gebruikers van de nieuwe data, zoals de waterschappen. We werken hierin samen met Rijkswaterstaat, collega-laboratoria en opdrachtgevers. Naar verwachting zal deze innovatieve methode na een gezamenlijke leerperiode van drie jaar geïntegreerd worden als onderdeel van een bredere informatiestrategie van de opdrachtgevers.

Dit innovatieproject richt zich op het proactief identificeren van opkomende en onbekende verontreinigingen, wat kan bijdragen aan effectievere beleidsmaatregelen en zuiveringsprocessen. Het betreft een leertraject voor zowel opdrachtgevers als Aqualysis. Daarnaast versterkt brede screening de innovatiekracht van Aqualysis en haar positie als kenniscentrum voor de waterschappen. Innovatieve meetmethoden zijn bovendien essentieel om Aqualysis aantrekkelijk te houden als werkgever in een steeds krappere arbeidsmarkt.

5. Meetvraag productie 2026-2030

De opdrachtgevers van de waterschappen hebben hun verwachte meetvraag op hoofdlijnen t/m 2030 opgegeven. Op basis van deze opgave heeft Aqualysis een beeld van de te verrichten werkzaamheden in de komende jaren en op welke wijze zij haar bedrijfsvoering kan inrichten.

5.1 Meetvraag 2026

Op basis van de ontwikkeling van de opgegeven meetvraag heeft Aqualysis het benodigde productieniveau begroot en haar bedrijfsvoering in de programmabegroting 2026 afgestemd. Rekening wordt gehouden met circa 4,7 miljoen productiepunten voor de opdrachtgevers van de deelnemende waterschappen en aanvullend 0,25 miljoen punten voor externe klanten. In tabel 1 is de begrote productieomvang opgenomen.

De waterkwaliteit in Nederland krijgt meer aandacht. Aqualysis ziet dat deze aandacht bij de waterschappen wordt vertaald in meer monsternames en meer vraag naar laboratorium-analyseresultaten. Veelal wordt verwezen naar de uitspraak "Meten = Weten". Aqualysis wordt geconfronteerd met een forse toename in de meetvraag, met andere woorden er wordt meer productie van Aqualysis gevraagd.

Voor het jaar 2026 is ten opzichte van het jaar 2020 een toename in de meetvraag van 29% afgegeven en ten opzichte van het jaar 2025 (begroot) wordt een toename van 15% verwacht. De meerjarenraming over 2027 t/m 2030 laat zien dat deze meetvraag een structureel karakter heeft. Aqualysis wenst haar organisatie voor te bereiden en in te richten op deze (hogere) productiecapaciteit om daarmee aan de vraag van de opdrachtgevers te kunnen voldoen. Aqualysis is nu niet ingericht op deze productiebehoefte en heeft (met name personele) capaciteit nodig om de gevraagde productie te kunnen realiseren. In december 2024 is een productie-forecast door de waterschappen afgegeven voor het jaar 2025. De afgegeven productie-forecast voor 2025 bedraagt 4.681.000 punten en ligt daarmee in lijn met de verwachte productie over de jaren 2026 t/m 2030.

Aqualysis meet haar productiewerk in productiepunten ten behoeve van haar benodigde productieomvang. Aqualysis brengt, afhankelijk van de PDC-categorisering (basis- en plustaken), zgn. verkooppunten in rekening bij haar opdrachtgevers.

Tabel 1 De ontwikkeling in de meetvraag in de jaren

Productie / Meetvraag	2022 werkelijk	2023 werkelijk	2024 werkelijk	2025 begroot	2026 meetvraag	relatief
Vechtstromen	999.480	1.131.710	1.121.182	1.080.000	1.356.500	28,6%
Vallei en Veluwe	697.694	727.524	757.545	726.000	816.000	17,2%
Rijn en IJssel	587.191	659.944	843.456	555.000	726.500	15,3%
Zuiderzeeland	573.270	800.415	765.161	677.500	739.000	15,6%
Drents Overijsselse Delta	925.842	1.145.270	1.033.680	1.091.500	1.111.215	23,4%
Totale eigen productie	3.783.477	4.464.863	4.521.024	4.130.000	4.749.215	100,0%
<i>indexcijfer jaar 2016 = 100</i>	102,6%	121,1%	122,6%	112,0%	128,8%	
Aanvankelijk begroot	3.842.000	4.077.000	3.891.500			
<i>afwijking realisatie tov begroting</i>	-1,5%	9,5%	16,2%			

5.2 Meetvraag 2026-2030

Het meerjarig perspectief op de verwachte productie van de individuele deelnemende waterschappen wordt door middel van tabel 2 weergegeven. In bijlage 2 is de productie onderverdeeld in basis- en plustaken per waterschap.

Tabel 2 De opgave van de verwachte meetvraag van de opdrachtgevers in een tijdreeks

Verwachte productie / Meetvraag 2026-2030	2026 meetvraag	2027 meetvraag	2028 meetvraag	2029 meetvraag	2030 meetvraag
Vechtstromen	1.356.500	1.335.000	1.335.000	1.335.000	1.335.000
Vallei en Veluwe	816.000	720.500	721.000	761.000	721.000
Rijn en IJssel	726.500	732.500	732.500	756.500	732.500
Zuiderzeeland	739.000	720.000	720.000	757.500	707.500
Drents Overijsselse Delta	1.111.215	1.133.000	1.133.000	1.133.000	1.133.000
Totale eigen productie	4.749.215	4.641.000	4.641.500	4.743.000	4.629.000
<i>indexcijfer jaar 2016 = 100</i>	128,8%	125,9%	125,9%	128,6%	125,5%

5.3 Effect van de productieverwachtingen

De opdrachtgevers/waterschappen zijn verantwoordelijk voor hun opgegeven meetvraag voor de komende jaren. Deze productie-verwachting is een belangrijk gegeven voor Aqualysis. Op basis van dit volume wordt de bedrijfsvoering ingericht. Aqualysis heeft de productieopgave over 2026 en opvolgende jaren met haar opdrachtgevers in het eerste kwartaal van 2025 doorgesproken. Op 6 maart 2025 zijn de begrote productieaantallen bestuurlijk vastgesteld.

Reguliere onderzoeken

In tabel 1 met productiewaarden is de trend door middel van een indexcijfer weergegeven. Uit het indexcijfer blijkt dat de gevraagde productie voor 2026 fors hoger ligt dan eerdere jaren.

Gevolgen voor de organisatie-inrichting:

1 Team monstername

De monsternameactiviteiten zijn de afgelopen jaren al flink toegenomen. Inmiddels heeft het huidige team haar maximaal haalbare productieniveau bereikt. Aqualysis koppelt de benodigde formatie aan de (nieuwe) meetvraag. De meetvraag 2026 stijgt ten opzichte van 2025 structureel met 7,5%. Dit leidt tot een toename van 1 fte.

2 Team chemie

In de meerjarenraming 2026 (opgenomen in de begroting 2025) is opgenomen dat uitbreiding van formatie noodzakelijk is in verband met de verwachte stijging van de meetvraag. In de meerjarenraming is uitgegaan van een stijging van circa 5%. De meetvraag 2026 geeft echter aan dat de meetvraag voor de afdeling chemie veel meer gaat toenemen. Dit past in de lijn dat waterkwaliteit belangrijker wordt en onze waterschappen een toename zien in het aantal analyses. Vanaf 2026 wordt er ten opzichte van 2025 een structurele productietoename voor het team chemie van circa 18% verwacht.

Het hoge productievolume vraagt veel van het team. Door op de productiecapaciteit effectief in te zetten kan in het jaar 2026, ondanks de forse stijging van de vraag naar chemische analyseresultaten, worden volstaan met een berekende uitbreiding van 2,0 fte (7,5%) ten opzichte van de formatie 2025.

3 Team bedrijfsvoering en klantenservice

Aqualysis heeft in haar strategie tot doel gesteld goed in contact met de klant te zijn. Naast verdere automatisering van de orderverwerking en monsterontvangst, is een goed bereikbare en kwalitatieve personele invulling bij het team klantenservice in de afgelopen periode van essentieel belang gebleken. Een toename in de meetvraag zal als vanzelfsprekend meer contactmomenten en overleg met de opdrachtgevers tot gevolg hebben. Ook de groei van het aantal monsters bij monsterontvangst is vertaald naar inzet. Aqualysis voorziet een uitbreiding van 1 fte bij het team klantenservice. Het team bedrijfsvoering behoeft geen aanpassing in haar personeelsformatie n.a.v. de bewegende productieniveaus.

4 Team hydrobiologie

De organisatie van dit team is op dit moment niet helemaal in balans. Het is (te) klein en daardoor kwetsbaar. Ook op basis van de gevraagde productiebehoefte is aanpassing van het team nodig. In het jaar 2026 wensen we het team robuuster in te richten door de personeelsformatie uit te breiden met een junior en een senior positie. Aqualysis voorziet hiermee een uitbreiding van 2 fte bij het team biologie. Daarnaast gaan we samen met de ILOW-laboratoria een opleidingsplek creëren. In het land is er geen opleiding tot specifiek hydrobiologie. Dat maakt dat we zelf opleidingsmogelijkheden inrichten. De effecten van de maatregelen zijn dat we met een groter expertiseteam het werk vanuit de waterschappen kunnen oppakken en juist meer flexibel kunnen zijn. Hiermee verwachten we kwalitatief beter te kunnen functioneren en minder werk te hoeven uit te besteden. Op dit moment besteden we nog 60 tot 70% van het werk uit. Het betreft daarmee enkele jaren inspanningsgeld om de nieuwe situatie te bereiken.

Uitbestede onderzoeken

Naast de reguliere meetvraag ontvangt Aqualysis opdrachten waarvoor zijzelf niet is uitgerust vanwege de beperkte meetvraag of specialisatie, zoals bio-assays en visstandonderzoek. Deze onderzoeken worden door Aqualysis uitbesteed aan partners en daarbij functioneert zij als een inkooporganisatie. Aqualysis constateert een toenemende vraag aan projectmatig onderzoek met steeds complexere onderzoeksvragen waarbij samen wordt gewerkt met externe (water)laboratoria. Vanuit haar expertise ontzorgt Aqualysis de waterschappen bij het opstellen van de bemonstering, meetstrategie, toelichting en duiding van analyse-resultaten. De door Aqualysis uitbestede, veelal specifieke, onderzoeken zijn kostbaar.

Productieopgave heeft effect op kostenafrekening

De opgegeven productiewaarden hebben gevolgen voor de opdrachtgevers. De opdrachtgevers ontvangen voorafgaand aan het jaar een voorschotfactuur gebaseerd op de begrote productiewaarden en de begrote kosten. De werkelijke jaarkosten worden door Aqualysis afgerekend na vaststelling van de jaarrekening op basis van de werkelijke productiewaarden. Hiertoe is een bijdrageregeling opgesteld en in bijlage 1 is de berekening per waterschap nader uitgewerkt. In de bijdrageregeling van Aqualysis is goed rekening gehouden met het feit dat opdrachtgevers van waterschappen juist meer en/of juist minder productie kunnen afroepen. De opdrachtgever (het waterschap) die uiteindelijk meer productie vraagt dan de opgegeven meetvraag ontvangt met haar jaarlijkse afrekening een hogere kosten-factuur.

De verdeling in de begroting 2026 is gebaseerd op een nieuwe bijdrageregeling. Op 12 december 2024 is deze bijdrageregeling door het bestuur vastgesteld. Op basis van deze bijdrageregeling wordt de bijdrage over 2026 afgerekend. Met de nieuwe bijdrageregeling wordt beoogd dat een eerlijke verdeling van de kosten ontstaat. De kostenstructuur van de uitvoeringsorganisatie kent namelijk een sterk aandeel vaste lasten en een relatief klein aandeel marginale kosten. Met het separaat beprijzen van producten en diensten waarmee niet alle waterschappen worden bediend, wordt verwacht dat de relatieve kostenverdeling voor collectieve producten en diensten verbeterd wordt ingevoerd.

In de nieuwe bijdrageregeling wordt de bijdrage over het jaar 2026 gesplitst in:

1 Overhead en instandhoudingskosten

→ berekening bijdrage op basis van gemiddeld relatief aandeel in de basistaken over de jaren 2022, 2023 en 2024.

2 Basistaken (standaard taken voor alle waterschappen)

→ berekening bijdrage o.b.v. het relatief aandeel in deze taken over 2026.

3 Plustaken (aanvullende taken op verzoek van waterschappen)

→ berekening bijdrage o.b.v. het relatief aandeel in de taken over 2026.

Het onderscheid van onze dienstverlening in basistaken en plustaken is toegelicht in onze Producten en Diensten Catalogus (PDC).

6. Samenvatting begroting 2026 en meerjarenraming 2027-2030

Een samenvatting kan als volgt worden weergegeven. In hoofdstuk zeven wordt de programmabegroting in detail conform de wettelijk verplichte inrichting (BBV/w) toegelicht.

Tabel 3 Samenvatting begroting 2026 en de meerjarenraming 2027-2030

Kosten & baten een verkort overzicht	Programmabegroting 2026 & Meerjarenraming 2027-2030					
	Begroting 2026 €	%	Raming 2027 €	Raming 2028 €	Raming 2029 €	Raming 2030 €
Kosten						
Kapitaallasten	1.366.000	8,7%	1.545.000	1.619.000	1.660.000	1.715.000
Personeelslasten	9.225.000	58,5%	9.658.000	10.029.000	10.414.000	10.814.000
Goederen en diensten	4.236.000	26,9%	4.190.000	4.283.000	4.399.000	4.516.000
Uitbesteed werk	793.000	5,0%	815.000	837.000	859.000	883.000
Onvoorzien	150.000	1,0%	150.000	150.000	150.000	150.000
Totale kosten	15.770.000	100%	16.358.000	16.918.000	17.482.000	18.078.000
Opbrengsten						
Bijdrage deelnemers (bijdrageregeling)	13.239.000	84,0%	13.736.000	14.254.000	14.749.000	15.274.000
Bijdrage deelnemers (op rekening)	1.602.000	10,2%	1.660.000	1.690.000	1.735.000	1.781.000
Omzet derden	829.000	5,3%	862.000	874.000	898.000	923.000
Financiële baten	100.000	0,6%	100.000	100.000	100.000	100.000
Totale opbrengsten	15.770.000	100%	16.358.000	16.918.000	17.482.000	18.078.000
Resultaat voor mutaties reserves Aqualysis	0		0	0	0	0
Toevoegingen en onttrekkingen reserves	0		0	0	0	0
Resultaat na mutaties in Reserves	0		0	0	0	0

Met een overzichtelijke analyse op de programmabegroting 2026 worden de financiële verschillen zichtbaar. Om deze financiële verschillen zichtbaar te maken is het volgende vergelijk gemaakt. De begroting 2026 is afgezet tegen de meerjarenraming 2026, welke was opgenomen in de begroting 2025. De uitgaven voor deelnemers stijgen in de begroting 2026 ten opzichte van de meerjarenraming 2026 in totaal met € 1,0 miljoen (van € 12,2 miljoen naar € 13,2 miljoen).

Voor een groot deel wordt deze verhoging veroorzaakt als gevolg van de structureel gestegen meetvraag vanuit de waterschappen zelf; er wordt namelijk meer productie gevraagd. Daarnaast wordt de continuïteit van de dienstverlening verder geborgd. Deze argumenten waren bekend bij het bestuurlijk vaststellen van de kadernota 2026 en deze programmabegroting 2026 is dan ook geheel conform deze kaders opgesteld. Niet vermelde kostencategorieën (zoals indexatie en CAO afgerond €500.000) waren al voorzien in de meerjarenraming 2026 welke was opgenomen in de begroting 2025. De verklaring van de stijging van € 1,0 miljoen in het jaar 2026 ten opzichte van de meerjarenraming, zoals opgenomen in de begroting 2025, is:

- Aanpassingen van de uitvoeringsorganisatie n.a.v. de (structureel verhoogde) meetvraag van de waterschappen:
 - o Productielijn eDNA inrichten (structureel € 240.000)
 - o Aanpassing productie-personeelsformatie (structureel € 480.000)
- Verstevingen van organisatie/ robuuste inrichting/ nieuw inzicht
 - o Team hydrobiologie robuust inrichten (eenmalig € 127.000)
 - o Inrichting personeels- en salarisadministratie (eenmalig € 125.000)
 - o Energie, deze post was niet in kadernota vermeld (structureel € 28.000)

Meerjarenraming 2027-2030

Onderstaand worden de belangrijkste ontwikkelingen met betrekking tot de meerjarenraming 2027-2030 toegelicht.

Kapitaallasten

De kapitaallasten stijgen de komende jaren in verband met de benodigde investeringen. In de meerjarenraming nemen de afschrijvingskosten in 2027 met ongeveer € 150.000 toe en in 2028 met € 50.000. De overige toename in kapitaallasten wordt veroorzaakt door de gestegen rente als gevolg van de nieuwe leningen benodigd voor de investeringsuitgaven.

Personeelslasten

De personeelskosten over de jaren 2027-2030 zijn sterk afhankelijk van de opgegeven meetvraag door de waterschappen over die betreffende jaren. Aangezien de meetvraag over de jaren 2027-2030 op hetzelfde niveau van 2026 zit, is voorslagnog uitgegaan van eenzelfde formatie als begroot over 2026. De toename in personeelskosten t.o.v. 2026 wordt toegeschreven aan de verwachte cao-ontwikkelingen. Informatie over eventuele salarisverhogingen n.a.v. aanpassing cao is nu niet bekend. Conform kadernota 2026 is hier gerekend met 4%. Het spreekt voor zich dat een eventuele andere uitkomst dan de aanname aan de cao-tafel een te verantwoorden verschil in de uiteindelijke jaarrekening zal gaan geven.

Goederen en diensten

De kostencategorie is voor het begrotingsjaar 2026 met 3,2% geïndexeerd. In het jaar 2026 zijn eenmalige kosten opgenomen van € 125.000 betreffende de implementatie van de salaris- en personeelsadministratie. De gesprekken hierover lopen nog. Aangezien deze kosten eenmalig voor 2026 zijn, is er vanaf 2027 geen rekening meer mee gehouden. De kosten voor goederen en diensten zijn de komende jaren relatief stabiel. De uitgaven zijn conform kadernota met 2,7% geïndexeerd voor de jaren 2027-2030.

Uitbesteed werk

De uitgaven voor uitbesteed werk nemen toe naarmate meer specialistisch onderzoek aan derden, aan andere laboratoria uitbesteed moeten worden. De uitgaven zijn conform kadernota met 2,7% geïndexeerd.

Onvoorzien

De hoogte van de kostenpost onvoorzien is op basis van de risicoparagraaf bepaald. Het geeft over de jaren een relatief stabiel beeld.

Bijdrage deelnemers (bijdrageregeling)

De bijdrage van de deelnemers neemt de komende jaren toe. Dit is vooral een gevolg van de aanpassing van de uitvoeringsorganisatie omdat de meetvraag van de waterschappen structureel is toegenomen. De opdrachtgevers van de waterschappen vragen meer productie van Aqualysis. Daarnaast is er een effect van de verkozen strategie waarin de bereidheid tot investeringen in de organisatie werd besloten. Hierdoor stijgen de kapitaallasten. Ook de gevolgen van de inflatie en salaris aanpassingen door cao hebben hun effecten.

Bijdrage deelnemers (op rekening)

De bijdrage deelnemers op rekening betreft doorbelaste onderzoeken vanuit andere laboratoria. Deze uitgavepost is redelijk stabiel.

6.1 Financiële beheersing

In deze programmabegroting 2026 wordt een financiële verwachting gegeven over de ontwikkelingen in het jaar 2026. De kosten stijgen. In een voorgaande meerjarenraming kwam de verwachte stijging van de kosten voor de waterschappen al tot uiting. Deze stijging kan worden verklaard door de effecten van eerder genomen bestuurlijke besluiten. De organisatie is vanuit haar (bestuurlijk vastgestelde) strategie de afgelopen twee jaren meer robuust en vooral met een focus op de toekomst ingericht.

De verhoogde kapitaallasten zijn zichtbaar. De vervangen laboratorium zuurkosten, een nieuw LIMS en een toename van chemische analyseapparatuur veroorzaken verhoogde uitgaven. Toenemende IT beheers- en veiligheidskosten eisen hun bijdrage. In het verleden verkregen bijdrage vanuit het programma NRS is inmiddels grotendeels weer weggevallen. Dit project vanuit het ministerie VWS droeg afgelopen jaren bij aan de dekking van de algemene kosten van Aqualysis.

Nieuw is dat de opdrachtgevers van Aqualysis structureel meer productie vragen. Een nieuwe werkelijkheid van de vraag van de opdrachtgevers is zichtbaar geworden. Het bestuur kiest ervoor de organisatie aan te passen. Met een toename in de personele inzet in het jaar 2026 mag worden verwacht dat de dienstverlening voor de waterschappen, de productiebehoefte, geleverd kan worden.

Door de structurele verandering van de (vaste) kostenopbouw kan worden gesteld dat er sprake is van een trendbreuk in het vergelijk van de puntprijs in een tijdreeks. In 2023 was dit effect van de structurele verandering van de (vaste) kostenopbouw nog niet zichtbaar. Dit komt doordat de gerealiseerde puntprijs door met name de hoge productie in 2023 (een KRW jaar) lager is dan begroot. Voor het jaar 2024 ligt de puntprijs (kencijfer) op nacalculatie basis op € 2,14.

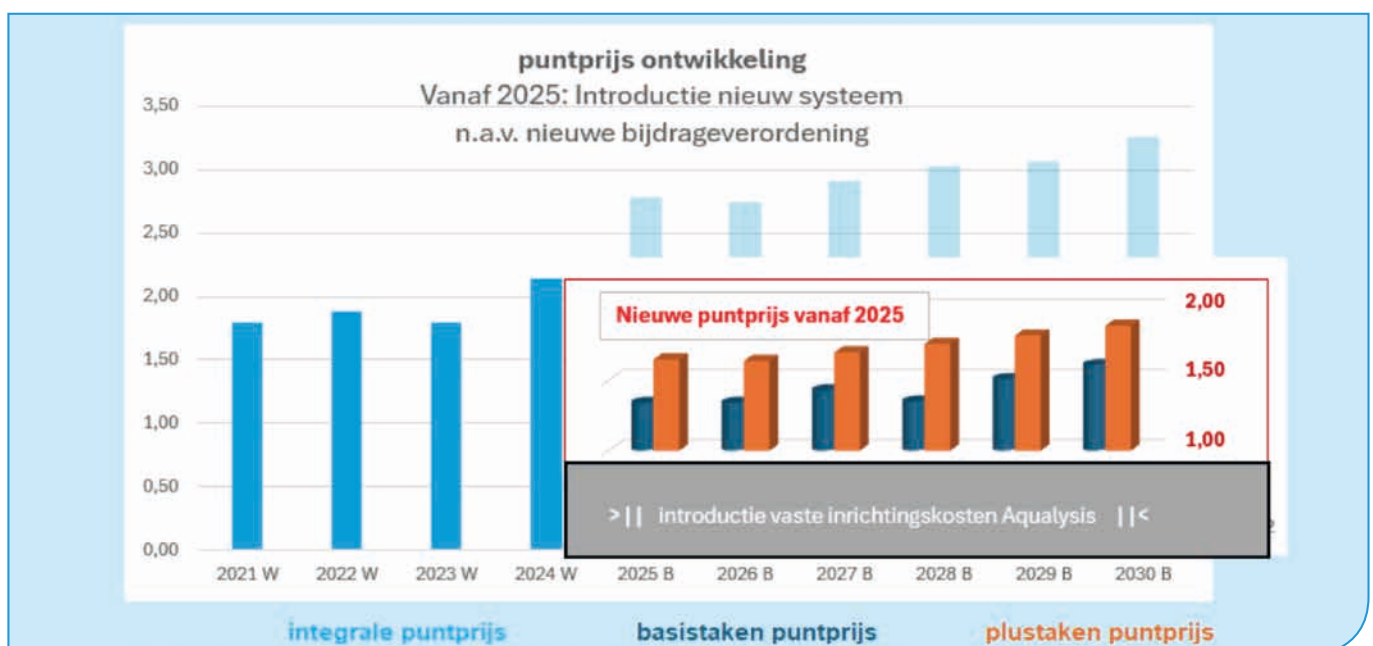
Systeemwijziging door de introductie van een nieuwe verrekenmethode

Vanaf het jaar 2025 heeft er een systeemwijziging plaatsgevonden. Het bestuur heeft eind 2024 besloten tot een nieuwe verrekening methode. Deze methode is vastgelegd in de bijdrageverordening 2025. Door de introductie van deze nieuwe methode gaan de bijdragen per deelnemende waterschappen en ook het kencijfer “de puntprijs” er anders uitzien. Deze berekening van een puntprijs geeft een ander beeld en dat zal voor iedereen wennen zijn.

De berekening van de puntprijs verloopt anders. Zowel de bijdragen van de waterschappen als de indexcijfers (zoals puntprijs) voor basis- en plustaken worden voortaan berekend (en verrekend) op basis van de marginale kosten. Deze marginale kosten kunnen we ook variabele kosten noemen. Dat zijn de zogenaamde direct toewijsbare kosten. De hoogte van de marginale kosten voor basistaken zijn geheel anders te typeren dan die voor de plustaken. Daarmee verschillen dan ook de berekeningsuitkomsten. In de nieuwe methode worden de overige vaste inrichtingskosten van Aqualysis via een andere verdeelsleutel doorberekend aan de deelnemende waterschappen.

Kort samengevat betekent dit dat de berekening van de puntprijs dus anders dan voorheen verloopt. Voor zowel de basistaken als de plustaken wordt de puntprijs berekend op basis van hun eigen marginale kosten. Voorheen werd de puntprijs berekend op basis van alle kosten. De verwachte puntprijs voor het jaar 2026 voor basistaken wordt geraamd op € 1,34 (2025 € 1,34) en voor de aanvullende plustaken € 1,64 (2025 € 1,65). Opgemerkt wordt dat de (nacalculatie) puntprijzen bewegen zodra een afwijkende productie wordt gerealiseerd.

Figuur 1 ontwikkeling puntprijs

6.2 Financiële kengetallen

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) staat voorgeschreven dat een gemeenschappelijk regeling een basisset van vijf kengetallen moet opnemen in de begroting. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de (ontwikkeling van de) financiële positie. De uniforme kengetallen bieden de mogelijkheid om onderling cijfers te vergelijken. Daarmee dragen deze kengetallen bij aan de controlerende en kader stellende rol van het bestuur. In tabel 4 zijn de kengetallen weergegeven, die verplicht in de programmabegroting moeten worden opgenomen. Een toelichting wordt bij de kengetallen weergegeven.

Tabel 4 Financiële kengetallen

Aqualysis kengetallen							
Kengetallen	Begroting	Begroting	Begroting	Raming	Raming	Raming	Raming
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
	%	%	%	%	%	%	%
1 Netto schuldquote	58%	58%	58%	57%	55%	52%	49%
2 EMU saldo (x 1000)	€ -1.106	€ -799	€ -1.015	€ -189	€ 292	€ 432	€ 572
3 Weerstandsvermogen	0,6	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
4 Wendbaarheid van de begroting	8%	10%	9%	9%	9%	9%	9%
5 Lastendruk	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Toelichting kengetallen

1 Netto schuldquote

Het kengetal geeft inzicht in het niveau van de schuldenlasten ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Het percentage voor 2024 t/m 2030 bevindt zich voor Aqualysis in de categorie gezond.

Signaleringswaarde GTK 2020: <90% = gezond 90-130% = neutraal >130% is risicovol

2 EMU saldo

Het EMU-saldo is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de overheid. Het EMU-saldo van de lokale overheid telt mee voor het EMU-saldo van de totale overheid. Om inzicht te geven in het verwachte EMU-saldo van de lokale overheid is weergave van het saldo een verplicht onderdeel. In principe zal het exploitatietekort van Aqualysis elk jaar 0 zijn, omdat alle netto kosten worden doorberekend aan de deelnemers. Het EMU-saldo kan hoger zijn dan 0, door investeringen, afschrijvingen en de invloed van reserves en voorzieningen.

3 Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is een ratio die aangeeft in hoeverre een organisatie eventuele calamiteiten financieel op kan vangen. Het is de verhouding tussen de beschikbare financiële reserves die bedoeld zijn voor risico's die zich voordoen (de weerstandscapaciteit) en de waarde van alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Aqualysis heeft een beperkt eigen vermogen waardoor het weerstandsvermogen doorgaans lager is dan de signaleringswaarde zoals hieronder is weergegeven. Daarnaast dekken de 5 waterschappen die eigenaar van Aqualysis zijn eventuele tekorten af.

Signaleringswaarde GTK 2020: >2.0 = uitstekend 1.0 - 2.0 = voldoende <1 is risicovol

4 Wendbaarheid van de begroting

Het kengetal wendbaarheid van de begroting geeft de verhouding tussen de totale kapitaallasten en de totale bruto exploitatiekosten weer. Dit biedt een indicatie van de financiële flexibiliteit van de begroting.

Hoe groter de omvang van de gepleegde en nog te plegen investeringen en de daaruit voortvloeiende financiering, des te meer kapitaallasten voor langere periode vastliggen. Het is dan ook voor dit kengetal lastig een norm te stellen.

Zoals eerder aangegeven biedt dit meer een indicatie. Net als bij de netto schuldquote kan dit kengetal verlaagd worden door het investeringsniveau bij te sturen.

5 Lastendruk

Het kengetal 'lastendruk' geeft de hoogte van de lastendruk weer van een meerpersoonshuishouden met een eigen woning in vergelijking met het landelijk gemiddelde.

Aqualysis heft geen belasting daarom is dit kengetal niet van toepassing.

Signaleringswaarde GTK 2020: <95% = gezond 95-105% = neutraal >105% is risicovol

7. Programmabegroting 2026: Laboratorium Activiteiten

Tabel 5 Begroting programma Laboratorium Activiteiten

	Note	Begroting 2026 €	Begroting 2025 €	Realisatie 2024 €
Lasten				
Rente en afschrijvingen (kapitaalslasten)				
Rentelasten	1	249.000	223.000	131.414
Afschrijvingen	2	1.117.000	1.084.000	607.381
Totaal Rente en Afschrijvingen		1.366.000	1.307.000	738.795
Personeelslasten				
Salariskosten	3	6.284.000	5.300.000	4.447.343
Sociale premies en pensioenen	4	1.758.000	1.482.000	1.175.353
Overige personeelskosten	5	382.000	357.000	137.671
Personeel van derden	6	801.000	863.000	947.740
Totaal Personeelslasten		9.225.000	8.002.000	6.708.107
Goederen en Diensten				
Duurzame gebruiksgoederen	7	108.000	95.000	288.389
Overige gebruiks en verbruikgoederen	8	1.042.000	918.000	722.424
Energielasten	9	390.000	365.000	272.952
Huren en rechten	10	874.000	753.000	403.896
Leasebetalingen en operational lease	11	27.000	25.000	35.796
Verzekeringen	12	36.000	35.000	33.201
Belastingen	13	36.000	35.000	55.637
Onderhoud door derden	14	385.000	374.000	406.587
Uitbesteed laboratoriumwerk	15	793.000	905.000	1.127.409
Overige goederen en diensten van derden	16	1.338.000	688.000	1.063.076
Totaal Goederen en Diensten		5.029.000	4.193.000	4.409.367
Voorzieningen en onvoorzien				
Onvoorzien	17	150.000	150.000	0
Totaal Voorzieningen en Onvoorzien		150.000	150.000	0
Totaal lasten		15.770.000	13.652.000	11.856.270
Baten				
Geleverde goederen en diensten				
Bijdrage deelnemers (bijdrageregeling)	18	13.239.000	11.693.000	9.870.571
Bijdrage deelnemers (op rekening)	19	1.602.000	1.062.000	1.052.611
Omzet derden	20	829.000	797.000	997.687
Personeelsbaten	21	0	0	571
Financiële baten	22	100.000	100.000	184.830
Totaal Geleverde Goederen en Diensten		15.770.000	13.652.000	12.106.270
Resultaat voor mutaties in Reserves		0	0	250.000
Toevoegingen en onttrekkingen reserves				
Toevoegingen aan bestemmingsreserve		0	0	250.000
Onttrekkingen aan bestemmingsreserve		0	0	0
Totaal toevoegingen en onttrekkingen		0	0	250.000
Resultaat na mutaties in Reserves		0	0	0

7.1 Toelichting op de programmabegroting

De begroting voor 2026 is gebaseerd op een reguliere kostenbegroting passend bij de opgegeven productieaantallen door opdrachtgevers. Daarnaast is de kadernota 2026, bestuurlijk vastgesteld op 6 maart 2025, richtinggevend en kaderstellend geweest voor de programmabegroting.

Een toelichting op de kostencategorieën kan als volgt worden weergegeven. De nummers verwijzen naar de regels in de programmabegroting (tabel 5).

- 1/2** De afschrijvingen zijn ten opzichte van de begroting 2025 € 33.000 hoger. Dit is een direct gevolg van de investeringen uit 2025. Het aangaan van een nieuwe financiering zorgt daarnaast voor een verhoging van de rentelasten. De som van de rentelasten in 2026 ligt circa € 26.000 hoger dan de begrote kosten in 2025. De totale kapitaallasten stijgen daardoor in 2026 met € 59.000 (2026: € 1.366.000 en 2025: € 1.307.000).
- 3/4** Het totaal van de salariskosten en sociale premies in de begroting 2026 ligt € 1.260.00 hoger dan de vastgestelde programmabegroting 2025. Dit wordt veroorzaakt door:
- cao-verhoging en aanpassingen € 360.000
 - uitbreiding formatie i.v.m. toename meetvraag € 370.000
 - verschuiving van operationeel werk voorheen outsourcing naar insourcing € 190.000
(zie ook punt 6 en 15)
 - verschuiving team eDNA van innovatie naar productie € 180.000
 - toekomstbestendig maken team Hydrobiologie € 160.000
- 5** De overige personeelskosten zijn in lijn met de te verwachten uitgaven gebracht. De overige personeelskosten bestaan voornamelijk uit kosten voor ontwikkeling & opleiding. De stijging wordt veroorzaakt door indexatie en extra begrote studiekosten.
- 6** Personeel van derden betreft inzet van flexibel personeel. In totaal nemen de kosten van personeel van derden met € 62.000 af. De daling is een gevolg van een verschuiving van outsourcing naar insourcing (zie ook punt 3/4). Deze daling bedraagt € 70.000. Daarnaast is er een stijging veroorzaakt door indexatie van ongeveer € 20.000.
- 7/8** De kosten voor ingekochte goederen en diensten stijgen met € 137.000. Dit komt door de toegenomen meetvraag en door de inflatie.
- 9** De kosten voor energie zijn op basis van de bestaande contracten en het huidige verbruik ingeschat. Hierbij is voor zover mogelijk rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen. De tarieven zijn in verband met de ontwikkelingen op de energiemarkt gestabiliseerd en liggen naar waarschijnlijkheid in lijn met de begrote tarieven 2025. Aqualysis beweegt mee met de raamcontracten van de waterschappen. Voor 2026 staan de tarieven nog niet vast. Op basis van de vooruitzichten voor 2026 is een inschatting gemaakt en is rekening gehouden met een stijging in de kosten van € 28.000.
- 10-14** De kosten voor huren en rechten, leasebetalingen en operationeel lease, verzekeringen en belastingen stijgen met € 136.000. Dit komt voornamelijk door de toegenomen kosten van licenties. De stijging van licentiekosten is het gevolg van outsourcing naar insourcing, de aanbesteding van Office licenties en het verbruik van Cloud-services (Azure). De overige stijging wordt veroorzaakt door de inflatie.
- 15** Aqualysis besteedt een gedeelte van haar productie extern uit. De reden van externe uitbesteding is dat het laboratorium niet is uitgerust voor alle gevraagde -specialistische- onderzoeken. Daarnaast kunnen ook capaciteitsknelpunten als gevolg van personeelsuitval, spoedopdrachten of seizoenspieken leiden tot externe uitbesteding. De opvallendste mutatie bij de post externe uitgevoerde onderzoeken wordt veroorzaakt door de verschuiving van outsourcing naar insourcing. Dit brengt een daling van circa € 120.000 mee.
- 16** De kosten voor overige goederen en diensten van derden nemen toe met € 650.000. Dit komt hoofdzakelijk door:
- De inkoop van goederen op verzoek van de waterschappen, waaronder sensoren, wordt geraamd op een bedrag van € 500.000. Hier staan ook baten van € 525.000 tegenover onder punt 19. Aqualysis fungeert hier als inkooporganisatie voor de waterschappen. Aqualysis koopt op verzoek van de waterschappen goederen in en levert deze door aan de waterschappen.
 - Incidentele kosten t.b.v. de implementatie van een personeels- en salarisadministratie. Hiervoor is een bedrag van € 125.000 opgenomen. De gesprekken hierover lopen nog.
 - De overige mutatie wordt met name veroorzaakt door inflatie.

- 17 Aqualysis heeft in de reguliere begroting een bedrag voor onvoorziene kosten van € 150.000 opgenomen. Het is tevens een begrotingspost waarmee risico's, beschreven in de risicoparagraaf, kunnen worden gefinancierd. Dit bedrag is hetzelfde als begroot in het jaar 2025.
- 18 Het productieniveau over 2026 is vastgesteld op afgerond 4,7 miljoen productiepunten (het betreft het aandeel voor de waterschappen). Mocht de klantvraag zich positief of negatief ontwikkelen, dan ontstaat er mogelijk een mutatie op deze begrotingspost. Aanvullend kan Aqualysis, in overleg met haar opdrachtgevers, overwegen een extra voorschotfactuur uit te reiken.
- 19 De bijdrage deelnemers (op rekening) stijgt ten opzichte van 2025 met € 540.000. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de opbrengsten van de levering van goederen waarbij Aqualysis als inkooporganisatie fungeert. Deze levering betreft onder andere de inkoop van sensoren voor een bedrag van € 500.000 (zie ook punt 16). Indien deze behoefte vanuit de waterschappen niet (in deze mate) plaatsvindt, dan leidt dit direct tot lagere kosten en lagere opbrengsten voor Aqualysis.
- 20 Aqualysis realiseert productie voor derden. Dit zijn klanten welke niet de opdrachtgevers vanuit de deelnemende waterschappen betreffen. Vanuit ervaringscijfers is de omzet ingeschat. De omzet is € 32.000 hoger vastgesteld. Deze omzetstijging komt door prijsstijging.
- 21 De financiële baten zijn in 2026 in lijn met 2025 begroot. Dit betreft de renteopbrengst over de uitstaande banktegoeden.

8. Geprognosticeerde balans (meerjarig)

Tabel 6 Begroting programma Laboratorium Activiteiten

	Geprognosticeerde balans meerjarig	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030
	VASTE ACTIVA	€	€	€	€	€	€
(1)	MATERIËLE VASTE ACTIVA						
	Overige investeringen met een economisch nut	8.709.000	9.729.000	9.923.000	9.636.000	9.209.000	8.642.000
	TOTAAL VASTE ACTIVA	8.709.000	9.729.000	9.923.000	9.636.000	9.209.000	8.642.000
	VLOTTENDE ACTIVA	€	€	€	€	€	€
(2)	VOORRADEN						
	Voorraad grond- en hulpstoffen	204.000	208.000	212.000	216.000	220.000	224.000
(3)	OVERIGE VORDERINGEN						
	Debiteuren	1.951.000	2.001.000	2.051.000	2.101.000	2.151.000	2.201.000
	Overige nog te ontvangen / vooruitbetaalde bedragen	290.000	302.000	314.000	326.000	338.000	350.000
(4)	LIQUIDE MIDDELEN						
	Liquide middelen	3.673.000	3.693.000	3.713.000	3.733.000	3.753.000	3.773.000
	TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	6.118.000	6.204.000	6.290.000	6.376.000	6.462.000	6.548.000
	TOTAAL ACTIVA	14.827.000	15.933.000	16.213.000	16.012.000	15.671.000	15.190.000
	Geprognosticeerde balans meerjarig	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030
	VASTE PASSIVA	€	€	€	€	€	€
(5)	EIGEN VERMOGEN						
	Bestemmingsreserve	330.000	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000
(6)	VOORZIENINGEN						
	Voorziening personeel	622.000	627.000	632.000	637.000	642.000	647.000
(7)	VASTE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD VAN ÉÉN JAAR OF LANGER						
	Leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	8.449.000	9.448.000	9.878.000	9.757.000	9.637.000	9.516.000
	TOTAAL VASTE PASSIVA	9.401.000	10.275.000	10.710.000	10.594.000	10.479.000	10.363.000
	VLOTTENDE PASSIVA	€	€	€	€	€	€
(8)	NETTO-VLOTTENDE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD KORTER DAN ÉÉN JAAR						
	Overige kortlopende schulden	830.000	839.000	847.000	855.000	863.000	871.000
(9)	OVERLOPENDE PASSIVA						
	Overige vooruit ontvangen/nog te betalen bedragen	4.596.000	4.819.000	4.656.000	4.563.000	4.329.000	3.956.000
	TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	5.426.000	5.658.000	5.503.000	5.418.000	5.192.000	4.827.000
	TOTAAL PASSIVA	14.827.000	15.933.000	16.213.000	16.012.000	15.671.000	15.190.000

De bestemmingsreserves worden in de periode 2025 – 2030 volledig aangewend. Aangezien niet duidelijk is in welk jaar de aanwending is, is dit om presentatiedoeleinden niet verwerkt.

9. Kostentoerekening en de Bijdrageregeling

De kosten van de dienstverlening van Aqualysis worden doorberekend aan de opdrachtgevers

Aqualysis kent vier type afrekeningen. Deze vier afrekeningsmethodes worden hierbij toegelicht. In bijlage 1 is een financiële uitwerking opgenomen van de kostentoerekening aan elk deelnemend waterschap.

1 Afrekenen van de reguliere laboratorium productie

Elk deelnemend waterschap draagt een percentage van de laboratorium-programmakosten bij. Deze bijdrage is direct gerelateerd aan haar productieafname. Het percentage aan kosten dat een individueel waterschap bijdraagt is afhankelijk van het relatieve aandeel in de werkelijk afgenomen productie in het desbetreffende verslagjaar. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in basistaken, plustaken en overige inrichtingskosten.

In de bijdrageverordening van Aqualysis is opgenomen dat de definitieve bijdrage wordt bepaald op basis van de gerealiseerde kostenopgave vastgesteld in de jaarrekening. Ten behoeve van de jaarafrekening voor de waterschappen wordt een nacalculatie opgesteld op basis van kosten van de basistaken en plustaken en de bijbehorende kostenuitgaven. Voor zowel de basistaken als de plustaken is de verreken sleutel gebaseerd op de werkelijk gerealiseerde verrichtingen (verkooppunten) uitgevoerd in dat desbetreffende jaar. De vaste inrichtingskosten worden afgerekend op basis van het (voortschrijdend) driejaar-gemiddelde, overgenomen uit de drie meest recent vastgestelde jaarrekeningen. Gedurende het jaar dragen de deelnemende waterschappen op basis van een voorschot bij aan de kosten.

2 Afrekenen van uitbesteed werk

Onderzoeken naar de waterkwaliteit welke door Aqualysis worden uitbesteed aan andere laboratoria, worden doorberekend aan het desbetreffende waterschap. Aqualysis heeft voor 2026 begroot dat de kosten voor dergelijke onderzoeken ongeveer € 454.000 bedragen. De externe kosten van uitbesteding worden aan de desbetreffende opdrachtgever gefactureerd.

3 Afrekenen van het innovatiebudget

In tegenstelling tot de reguliere bijdrageregeling, welke gebaseerd is op een productieaandeel, wordt het innovatiebudget door een gelijke bijdrage per waterschap gevormd.

Door samenspraak heeft elk waterschap invloed op het innovatieprogramma en zicht op de (collectieve) uitgaven. Het geeft de mogelijkheid te sturen. De bijdrage per waterschap aan het innovatieprogramma over 2026 bedraagt op voorschotbasis € 40.000. De definitieve afrekening vindt plaats na het vaststellen van de jaarrekening.

4 Afrekenen van het programma NRS

Aqualysis voert op verzoek van haar opdrachtgevers het programma NRS uit zoals dat is vastgelegd in een UvW Bestuurs-overeenkomst (februari 2021). Dit project omhelst het periodiek bemonsteren van rioolwaterzuiveringsinstallaties in Nederland voor allerlei zaken betreffende de volksgezondheid. Dit project wordt door Aqualysis op verzoek van de waterschappen uitgevoerd, conform de uitgangspunten vastgelegd in de bestuursovereenkomst. Aqualysis ziet deze activiteit als een plustaak, met een bijbehorende prijs.

De begrote kosten voor bemonstering door Aqualysis worden conform het landelijk vastgestelde tarief van € 130 (excl. btw) per monster bij de opdrachtgever in rekening gebracht. Eenzelfde bedrag kan het waterschap conform het contract declareren bij het ministerie van VWS. Hiermee wordt in het volledig ontzorgen voor het waterschap met een kostenneutrale uitvoering voorzien. Voor 2026 is in de begroting gerekend met het vastgestelde tarief van € 130. In de meerjarenraming is het tarief geïndexeerd. Tevens is er in de meerjarenraming allereerst vanuit gegaan dat het programma NRS gedurende deze periode op dezelfde wijze als 2025 /2026 wordt gecontinueerd.

10. Wettelijke paragrafen

Algemeen

Overeenkomstig het Waterschapsbesluit artikel 4.11 zijn in de programmabegroting 2026 de paragrafen opgenomen welke verplicht zijn. Met een toelichting vanuit deze paragrafen wordt bereikt dat de uitgangspunten, de hoofdlijnen van het (nieuwe) beleid met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, evenals de financiële gevolgen van dat beleid worden verankerd.

Ontwikkelingen sinds het vorige begrotingsjaar

Voor de ontwikkelingen sinds vorig begrotingsjaar wordt verwezen naar 'Hoofdstuk 4 Operationele doelen in 2026'.

Uitgangspunten en normen

In de programmabegroting 2026 wordt ook de meerjarenraming 2027-2030 in beeld gebracht. De uitgangspunten in de opgenomen meerjarenraming zijn onveranderd. De uitvoeringsinformatie (art 4.69 Waterschapsbesluit), is opgenomen in de programmabegroting.

Uitgangspunten vermeld in de kadernota 2026, welke op 6 maart 2025 door het Aqualysis bestuur is vastgesteld, zijn leidend geweest bij het opstellen van deze begroting. In het algemeen is rekening gehouden voor het begrotingsjaar 2026 met een inflatiecorrectie van 3,2% op desbetreffende kostencategorieën (2025: 3.8%). Gezien de huidige nog altijd hoge inflatie is het inflatiepercentage zeer onzeker. Inzichten uit de concept jaarrekening 2024 zijn verwerkt in de kostenontwikkeling van goederen en diensten.

De personeelslasten zijn gebaseerd op de actuele bezetting plus vacatures. De cao is nog niet bekend. Er is een verwachte salarisontwikkeling van 4,0% conform de inflatieverwachting (2025: 5,8%) meegenomen.

Het hydrobiologisch werk wordt deels zelf uitgevoerd en deels uitbesteed. Een hogere vraag voor hydrobiologie leidt direct tot hogere kosten van uitbesteding. In 2025 was dat duidelijk de situatie. In de begroting 2026 wordt gesproken om deze balans van zelf doen en uitbesteden te wijzigen. Hierdoor verschuiven uitgaven naar verwachting van uitbesteed naar personeelslasten. Voor het te realiseren eigen werk is op basis van ervaring rekening gehouden met de benodigde capaciteit voor accreditatie en kennisontwikkeling.

Voor de nieuw aan te trekken financieringen is als uitgangspunt gehanteerd een rente van 4,0%. Voor 2025 was in de begroting ook gerekend met een rentepercentage van 4,0%.

Incidentele baten en lasten

In de programmabegroting 2026 zijn geen incidentele baten en lasten voorzien. In tabel 6 wordt een overzicht van de incidentele baten en lasten weergegeven. Incidenteel houdt in dat het gaat om baten en lasten die een tijdelijk karakter hebben; het betreffen posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden.

Tabel 7 Overzicht incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele baten en lasten Aqualysis					
Kostensoorten	Begroting 2026 %	Raming 2027 %	Raming 2028 %	Raming 2029 %	Raming 2030 %
Incidentele lasten	0	0	0	0	0
Incidentele baten	0	0	0	0	0
Saldo	0	0	0	0	0

Onttrekking aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen

Aqualysis past het middel bestemmingsreserve niet structureel toe. In voorgaande jaren is in specifieke gevallen een bestemmingsreserve gevormd. Aqualysis verwacht vooralsnog over 2026 de gevormde bestemmingsreserve niet aan te wenden, maar kan dit op voorhand ook nog niet uitsluiten. Daarnaast verwacht Aqualysis geen bestemmingsreserve te vormen. Indien bestemmingsreserves worden aangewend of gevormd zal dit altijd bestuurlijke instemming vergen. In de voorzieningen worden geen mutaties verwacht.

Waterschapsbelasting

Aqualysis int geen belastingen en daarom is deze paragraaf niet van toepassing.

Weerstandsvermogen en risicoprofilering

Aqualysis kent geen (algemene) reserves. Voor wat betreft de financiële risico's geldt dat de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling Aqualysis aansprakelijk zijn voor de niet afgedekte risico's. In hoofdstuk 10 Risicomanagement van deze programmabegroting wordt een weergave gegeven van de mogelijke risico's. Aanvullend heeft Aqualysis door middel van een eigen kwantitatieve risicoanalyse vastgesteld dat er risico's zijn. Een kostenpost onvoorzien van € 150.000 is afgelopen jaren consequent in de begroting opgenomen. De meest recente verwachtingswaarde van de in beeld gebrachte risico's is weergegeven in de jaarrekening 2024 en bedraagt € 333.750.

Enkele gesignaleerde risico's met een financieel effect zijn:

- Toename in gevraagde dienstverlening van waterschappen waartoe het laboratorium Aqualysis niet is ingericht. Deze diensten worden uitbesteed aan partners. Aqualysis heeft zo goed als mogelijk samen met de waterschappen deze dienstverlening geïnventariseerd. Verwacht mag worden dat onderzoek naar onbekende stoffen een ontwikkeling doormaakt. Financieel heeft deze toename van productie voor Aqualysis geen invloed. De verrekenafpraak geeft aan dat de desbetreffende opdrachtgever de kostenfactuur betaalt. Hiermee is het risico van niet begrote uitgaven verlegd naar het waterschap.
- In de kwantitatieve risicoanalyse wordt stilgestaan bij de belangrijke risico's en de mitigerende maatregelen. Uit deze risicoprofilering blijkt een post voor onvoorzien (€ 150.000) afdoende.

Financiering

Verwacht wordt dat aflossing en investeringen in 2026 niet binnen de jaarlijkse exploitatie cashflow kunnen worden opgevangen. Aqualysis verwacht in 2026 circa € 2,0 miljoen externe financiering aan te trekken.

Verbonden partijen

Aqualysis kent geen verbonden partijen. Deze paragraaf is niet van toepassing.

Bedrijfsvoering

In de hoofdstukken 2 en 4 is uitvoerige informatie opgenomen over de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Assetmanagement / Kapitaalgoederen

Aqualysis is met haar specifieke apparatuur een kapitaalintensieve organisatie. Aqualysis heeft voor al haar cruciale apparatuur onderhoudscontracten afgesloten. Voor het gebouw aan de Loggerweg in Zwolle is in overleg met externe partijen een meerjaren onderhoudscontract opgesteld. Verwacht wordt dat ook in 2026 conform het investeringsprogramma een aantal duurzame laboratoriuminstrumenten vervangen wordt. Om tijdig financiële middelen beschikbaar te krijgen wordt nu aangegeven dat in de komende planperiode 2026-2027 (twee jaar) totaal circa € 4,0 miljoen investeringsruimte benodigd zal zijn. In tabel 7 wordt een detaillering gegeven.

Conform de verordeningen van Aqualysis wordt hiermee opgave gedaan van te verwachten investeringen. Hierbij wordt opgemerkt dat een vervanging van een laboratoriuminstrument veelal betekent dat een project wordt gestart waar een langere doorlooptijd mee is gemoeid. Afhankelijk van het project-startmoment vindt de investering in 2026 en/ of 2027 plaats. Ook kunnen goedgekeurde investeringsprojecten uit voorgaande programmajaren overlopen naar 2026. In overzichtstabel 8 wordt ook een uitgave van € 200.000 benoemd voor overige vervangingsinvesteringen welke nog niet vermeld zijn in tabel 8. Deze post kan na bestuurlijke besluitvorming ingezet worden voor investeringen die op basis van maatschappelijke ontwikkelingen noodzakelijk zijn of investeringen die versneld noodzakelijk zijn.

Tabel 8 Begrote investeringen in de jaren 2026 en 2027

Investeringsen	Team	2026 €	2027 €	N/V €
Apparatuur				
LC - MS-QTOF Screening (HRMS)	Chemie	525.000		N
C/N analyzer	Chemie		85.000	V
Analyserobot (apparatuur)	Chemie	100.000	200.000	N
ICP-MS	Chemie		275.000	N
Diverse apparatuur / installaties	Chemie	100.000	200.000	V
Diverse apparatuur / installaties	Monsterneming	50.000	50.000	V
Diverse apparatuur / installaties	Biologie	90.000	90.000	V
eDNA apparatuur	Biologie	40.000	40.000	N
		905.000	940.000	
Services (gebouw/labtechniek/transport/ICT)				
Gebouw: aanpassen elektrische / technische installatie	Services/ Gebouwenbeheer	60.000	60.000	V
Gebouw: aanpassingen ruimten (algemeen)	Services/ Gebouwenbeheer	25.000	25.000	V
Gebouw: vervanging laboratorium meubilair - inventaris	Services/ Gebouwenbeheer	125.000	50.000	V
Gebouw: molecuulair lab en huisvestingsconcepten	Services/ Gebouwenbeheer	500.000	45.000	N
Gebouw: vloer oudbouw	Services/ Gebouwenbeheer	100.000		V
Gebouw en wagenpark: verduurzaming	Services/ Gebouwenbeheer	140.000	140.000	V/N
		950.000	320.000	
ICT: Digitalisering van de bedrijfsvoering	Services/ ICT	100.000	100.000	V/N
ICT: Doorontwikkeling ICT / Digitale transformatie	Services/ ICT	150.000	150.000	N
		250.000	250.000	
Overige investeringen	Continuïteit en wendbaarheid	200.000	200.000	V/N
V: vervangingsinvestering	Jaarlaag	2.305.000	1.710.000	
N: nieuwe aanschaf tbv ontwikkeling	Totaal twee jaren (2026-2027)	4.015.000		

11. Risicomanagement

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste en gesignaleerde risico's in beeld gebracht. Er komen voortdurend, ook door voortschrijdend inzicht, nieuwe risico's op Aqualysis af. In dit hoofdstuk wordt een uiteenzetting gegeven van mogelijke risico's, de wijze waarop individuele risico's tegemoet worden getreden (risico respons) en de impact van de risico's op de resultaten en/of financiële positie.

Bij de uitwerking is onderscheid gemaakt in risico's met betrekking tot de volgende aspecten:

1. Bestuurlijke aspecten: de risico's hangen samen met bestuurlijke besluiten;
2. Organisatorische aspecten: de risico's zijn direct gerelateerd aan de organisatie en bedrijfsvoering;
3. Personele aspecten: de risico's hangen samen met de personele bezetting.

11.1 Risico's m.b.t. bestuurlijke aspecten

Risico: bestuurlijke verandering: consequenties koers

Om het bestuur van Aqualysis te vormen, wijzen de colleges ieder, uit hun midden, een lid van het bestuur aan. Door bestuurlijke wijzigingen bij de waterschappen, kan ook het bestuur van Aqualysis te maken krijgen met wijzigingen van bestuursleden. Het bestuur geeft de strategische richting aan de gemeenschappelijke regeling Aqualysis. Opgemerkt wordt dat Aqualysis een kapitaalintensief onderzoeksbedrijf is, waarbij voor veel kapitaal langdurig is geïnvesteerd. Het bestuur geeft bij (nieuwe) strategische keuzes daarmee richting aan de doorontwikkeling van Aqualysis welke een langere periode bestrijkt. Een maatregel om dit risico te beheersen is bestuursleden goed te informeren over effecten van wijzigingen in strategie zodat verantwoorde keuzes worden gemaakt. Een zorgvuldig besluitvormingsproces is belangrijk.

Risico: vijf waterschappen op één lijn

De gemeenschappelijke regeling Aqualysis is in gezamenlijk eigendom van vijf waterschappen. Voor strategische veranderingen is het belangrijk dat de vijf eigenaren zichzelf herkennen en gezamenlijk (blijven) staan voor de uiteindelijke keuzes. Een gezamenlijke visie op de toekomst is belangrijk, niet slechts voor mogelijk grote investeringen die Aqualysis wenst te plegen. Investerings zonder gezamenlijke visie vormen een groot organisatierisico. Als maatregel vinden periodieke werksessies ter toetsing en herijking van de integrale strategie plaats. Hiermee ontstaat (ook) inzicht in wat de markt kan bieden en daarnaast een uitwerking van een nauwe samenwerking van de markt en Aqualysis geeft essentiële informatie voor deze keuzes ten aanzien van toekomstige organisatie-inrichting.

11.2 Risico's m.b.t. organisatorische aspecten

Risico: nieuwe ontwikkelingen vergen meer

Op het gebied van wateronderzoek gaan nieuwe technologische en overige ontwikkelingen snel. Bijvoorbeeld op het gebied van:

- Wijzigingen in werkmethodes, werpakket en werklust. Mede dankzij beleidsontwikkelingen in het waterbeheer, zoals KRW, verandert de behoefte aan laboratoriumondersteuning. Als maatregel op het risico in trendbreuk is er frequent contact en overleg met waterbeheerders (de klant).
- Verbreding van het analysepakket. De accenten in het laboratoriumonderzoek worden verlegd naar andere stoffen. De verwachting is met name dat onderzoek naar vreemde stoffen en verdergaande geïntegreerde onderzoeken zich gaan ontwikkelen. Risico bestaat dat Aqualysis niet klaar is voor deze ontwikkeling. Aqualysis bereidt zich voor door deze ontwikkelingen te volgen met de inzet van een innovatiemanager en door samenwerking met waterschappen, andere kennisinstituten en overheidslaboratoria. Aqualysis heeft strategische kennis- en uitvoeringspartners om snel te kunnen inspelen op ontwikkelingen.
- De dagelijkse operationele werking van een laboratorium is afhankelijk van de werking van een Laboratorium Informatie Management Systeem (LIMS). Mocht onverhoopt het LIMS uitvallen dan zal, na het aanspreken van de algemene post 'onvoor-zien', een beroep worden gedaan op de buffers van de waterschappen.
- Met uitbreiding van de analysemogelijkheden neemt de complexiteit van de benodigde techniek en technologie toe. Dit betekent dat de vereiste professionaliteit toeneemt (opleidingsniveau) en de behoefte aan voldoende financieel draagvlak voor benodigde professionaliteit en de aanschaf van vaak kapitaalintensieve apparatuur. Aqualysis neemt als maatregel het investeren in medewerkers en technologie.

Risico: productiedaling en/of stijging en de gevolgen hiervan in huisvesting

Aqualysis is bij aanvang in 2014 bedrijfsmatig ingericht voor circa 4 miljoen productiepunten. Indien de organisatie geconfronteerd wordt met een omvangrijke productiedaling en/of productiestijging dan heeft dat effect voor de personeelsomvang als ook voor de bedrijfsmiddelen, met name het gebouw waar Aqualysis is gevestigd. Bij duurzame verandering is herschikking van de organisatie en haar huisvesting noodzakelijk. Door professioneel leiderschap en adequaat inspelen op een eventuele duurzame wijziging in de klantvraag is aanpassing van de bedrijfsinrichting te realiseren. Aqualysis neemt als maatregel in 2025 onderzoek te doen naar mogelijke huisvestingconsequenties en huisvestingsconcepten. Mogelijke financiële effecten zijn nu nog niet in te schatten,

het wacht op de uitkomst van het onderzoek. Aqualysis verwacht dat zij in 2026 (en latere jaren) te maken krijgt met belangrijke investeringen in huisvesting.

Risico: productiestijging en de gevolgen hiervan voor de productie (NIEUW)

Aqualysis constateert een toenemende onvoorspelbaarheid en fluctuaties van haar productie als gevolg van een veranderende wereld. Waar in het verleden de productie bestond uit voorspelbare en relatief makkelijk in te plannen analyses, merkt Aqualysis dat de wereld om haar heen blijvend is veranderd. Diverse maatschappelijke ontwikkelingen dwingen om dynamisch te kunnen schakelen en wendbaar te zijn. De analyses van Aqualysis bestaan meer en meer uit projecten, ad hoc- en seizoensgebonden werk. Dit zorgt voor een piekbelasting in de productie. Bovendien ziet Aqualysis de complexiteit van diverse analyses toenemen. Daarnaast is Aqualysis een relatief kleine organisatie waarbij kennis en inzet van personeel schaars is. Het risico bestaat dat er zich omstandigheden voordoen die leiden tot onvoorziene complexiteit en/of toename in de meetvraag en analyses die een direct appèl doen op de personeelsbezetting, waarbij met de huidige begrote formatie niet in kan worden voorzien.

Risico: accreditatiebehoud

Aqualysis werkt met de hoogst mogelijke gekwalificeerde werkprocessen. Aqualysis heeft haar werkprocessen integraal geaccrediteerd en jaarlijks vindt toetsing door de Raad van Accreditatie (RvA) plaats. Deze hoge kwaliteitsnorm is nodig voor de waterschappen voor het geval zij met juridische geschillen worden geconfronteerd. Het risico bestaat dat werkprocessen niet volgens de kwaliteitsprotocollen verlopen. Het risico is te mitigeren doordat Aqualysis ervaring heeft met procesveranderingen en indien nodig schakelt zij hierbij de RvA in.

Risico: tevredenheid opdrachtgevers

Aqualysis is deze jaren bezig te transformeren naar een klantgerichte en (meer) data-gedreven organisatie. Bij veranderingen ontstaat mogelijk een daling van tevredenheid van de opdrachtgevers. Aqualysis is in een dergelijke fase mogelijk intern gefocust en kan daarbij het klantbelang deels uit het oog verliezen. Een onwenselijke situatie maar gerealiseerde reorganisaties tonen aan dat dit mogelijk ontstaat. Door frequent contact met de klant, de werkvloer van de opdrachtgever en de introductie van het begrip vraagarticulatie, waarbij kennisuitwisseling centraal staat, wordt verwacht dat het risico beheersbaar is. Een maatregel die Aqualysis heeft genomen is een investering in personeel op klantenservice en communicatie (kwantitatief en kwalitatief).

Risico: management- en bedrijfscultuur

Belangrijke succesfactor voor de bedrijfsvoering is de management- en bedrijfscultuur. Aqualysis heeft behoefte aan een heldere organisatiestructuur, waarbij een efficiënte bedrijfsvoering wordt gerealiseerd. De bedrijfscultuur dient daarbij klantgericht te zijn en kwaliteit dient centraal te staan in handelen en denken. In 2025 ontwikkelen we verder op het gebied van management (leiderschap) en personeel. Een maatregel welke inmiddels is genomen is het doorvoeren van een verbeterde en een duidelijke strategie, teamdoelen en een duidelijke organisatiestructuur (vanaf 2023).

Risico: algemene prijsindex en rentepercentages zijn ingeschat

De algemene prijsindex is voor programmajaar 2026 ingeschat op 3,2%. De algemene prijsindex voor 2026 is daarmee onzeker en Aqualysis loopt hiermee het risico dat de gehanteerde prijsindex voor haar kostenontwikkeling in de realisatie te laag is. Ook het gehanteerde rentepercentage van 4,0% is ingeschat. Het risico bestaat dat de rente verder gaat stijgen.

Risico: fraude

Aqualysis loopt frauderisico's waarbij bewust waarden onttrokken worden aan de organisatie of bewust onjuiste informatie wordt verstrekt. Hiervoor is een frauderisico-analyse opgesteld welke in 2025 verder in de organisatie is geïmplementeerd.

11.3 Risico's m.b.t. personele aspecten

Risico: onvoldoende kennis en expertise

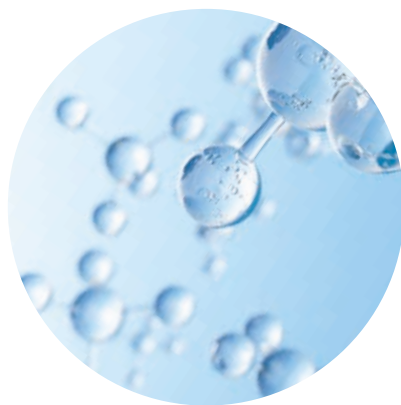
De instroom op de laboratoriumschool neemt af. Op de arbeidsmarkt is algehele krapte. Het risico bestaat dat Aqualysis niet in staat is de juiste expertise te werven.

Risico: ziekteverzuim

Het ziekteverzuim vormt een risico voor het inzetten van eigen personeel (2024: 4,2%). Dit heeft de nodige aandacht van het management. Het risico bestaat daarmee dat vervanging als gevolg van verzuim niet meer binnen de huidige formatie opgelost kan worden.

Risico: kosten van een nieuw cao en nieuw pensioensysteem zijn moeizaam in te schatten

De huidige cao is op 31 december 2024 afgelopen. De gesprekken zijn nu gaande en er is nog geen inzicht op de cao 2025 en of verder. De huidige cao wordt nu toegepast. De (financiële) ontwikkelingen voor het begrotingsjaar 2026 zijn daarmee niet bekend. Aqualysis heeft in haar begroting een lastenstijging nieuwe cao 2026 (incl. stijging werkgeverslasten) van 4,0% gecalculeerd. Ook het huidige pensioensysteem wordt komende jaren omgebouwd. Nieuwe inzichten zijn hierin niet meegenomen en vormen daarmee een risico.

Bijlage 1

Bijdrage per waterschap

Bijlage 1 Bijdrage per waterschap

Bijdrageregeling Programma Laboratorium Activiteiten

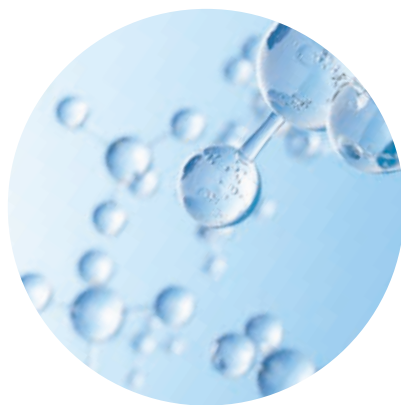
2026			Programma Laboratorium €		Innovatie gelden €	Programma NRS €
Laboratorium activiteiten			14.979.800		0	0
Omzet derden			-829.000		0	0
Waterschappen (op rekening)			-1.111.800		200.000	490.200
Kosten voor waterschappen			13.039.000		200.000	490.200
Kosten die zien op overhead en instandhouding AQL			6.487.000			
Kosten plustaken			1.102.000			
Kosten voor waterschappen basistaken			5.450.000			
Verdeling naar waterschappen overhead en instandhouding	3 jaarsgem. aandeel basistaken (22/23/24)		aandeel	aandeel	aandeel	
	%		€	%	€	
Vechtstromen	22,1%		1.432.901	20%	40.000	248.040
Vallei en Veluwe	19,2%		1.242.726	20%	40.000	53.920
Rijn en IJssel	18,6%		1.204.993	20%	40.000	0
Zuiderzeeland	19,1%		1.239.474	20%	40.000	0
Drents Overijsselse Delta	21,1%		1.366.906	20%	40.000	188.240
	100,0%		6.487.000	100%	200.000	490.200
Verdeling naar waterschappen basistaken	productie begroot	aandeel %	aandeel €			
Vechtstromen	1.024.000	25,3%	1.377.406			
Vallei en Veluwe	805.000	19,9%	1.082.824			
Rijn en IJssel	691.500	17,1%	930.152			
Zuiderzeeland	729.000	18,0%	980.594			
Drents Overijsselse Delta	802.175	19,8%	1.079.024			
	4.051.675	100,0%	5.450.000			
Verdeling naar waterschappen plustaken	productie begroot	aandeel %	aandeel €			
Vechtstromen	332.500	47,7%	525.296			
Vallei en Veluwe	11.000	1,6%	17.378			
Rijn en IJssel	35.000	5,0%	55.294			
Zuiderzeeland	10.000	1,4%	15.798			
Drents Overijsselse Delta	309.040	44,3%	488.233			
	697.540	100,0%	1.102.000			
Totaal per waterschap			aandeel €			
Vechtstromen			3.335.603			
Vallei en Veluwe			2.342.928			
Rijn en IJssel			2.190.440			
Zuiderzeeland			2.235.866			
Drents Overijsselse Delta			2.934.163			
			13.039.000			
Totale bijdrage door waterschappen €			13.039.000		200.000	490.200

2027			Programma Laboratorium €		Innovatie gelden €	Programma NRS €
Laboratorium activiteiten			15.554.565		0	0
Omzet derden			-862.000		0	0
Waterschappen (op rekening)			-1.156.565		200.000	503.435
Kosten voor waterschappen			13.536.000		200.000	503.435
Kosten die zien op overhead en instandhouding AQL			6.714.000			
Kosten plustaken			1.141.000			
Kosten voor waterschappen basistaken			5.681.000			
Verdeling naar waterschappen overhead en instandhouding	voortschrijdend 3 jaarsgem.	aandeel basistaken %	aandeel €	aandeel %	aandeel €	
Vechtstromen		22,1%	1.481.025	20%	40.000	254.740
Vallei en Veluwe		19,0%	1.275.231	20%	40.000	55.375
Rijn en IJssel		18,0%	1.210.538	20%	40.000	0
Zuiderzeeland		19,3%	1.296.956	20%	40.000	0
Drents Overijsselse Delta		21,6%	1.450.251	20%	40.000	193.320
		100,0%	6.714.000	100%	200.000	503.435
Verdeling naar waterschappen basistaken	productie begroot	aandeel %	aandeel €			
Vechtstromen	1.010.000	25,6%	1.456.667			
Vallei en Veluwe	711.500	18,1%	1.026.157			
Rijn en IJssel	697.500	17,7%	1.005.965			
Zuiderzeeland	710.000	18,0%	1.023.993			
Drents Overijsselse Delta	810.000	20,6%	1.168.218			
	3.939.000	100,0%	5.681.000			
Verdeling naar waterschappen plustaken	productie begroot	aandeel %	aandeel €			
Vechtstromen	325.000	46,3%	528.241			
Vallei en Veluwe	9.000	1,3%	14.628			
Rijn en IJssel	35.000	5,0%	56.887			
Zuiderzeeland	10.000	1,4%	16.254			
Drents Overijsselse Delta	323.000	46,0%	524.990			
	702.000	100,0%	1.141.000			
Totaal per waterschap			aandeel €			
Vechtstromen			3.465.932			
Vallei en Veluwe			2.316.016			
Rijn en IJssel			2.273.391			
Zuiderzeeland			2.337.203			
Drents Overijsselse Delta			3.143.459			
			13.536.000			
Totale bijdrage door waterschappen €			13.536.000		200.000	503.435

2028			Programma Laboratorium €		Innovatie gelden €	Programma NRS €
Laboratorium activiteiten			16.100.972		0	0
Omzet derden			-874.000		0	0
Waterschappen (op rekening)			-1.172.972		200.000	517.028
Kosten voor waterschappen			14.054.000		200.000	517.028
Kosten die zien op overhead en instandhouding AQL			6.949.000			
Kosten plustaken			1.181.000			
Kosten voor waterschappen basistaken			5.924.000			
Verdeling naar waterschappen overhead en instandhouding	voortschrijdend 3 jaarsgem.	aandeel basistaken %	aandeel €	aandeel %	aandeel €	
Vechtstromen		23,3%	1.616.175	20%	40.000	261.618
Vallei en Veluwe		20,1%	1.397.395	20%	40.000	56.870
Rijn en IJssel		17,4%	1.210.362	20%	40.000	0
Zuiderzeeland		18,5%	1.282.874	20%	40.000	0
Drents Overijsselse Delta		20,8%	1.442.194	20%	40.000	198.540
		100,0%	6.949.000	100%	200.000	517.028
Verdeling naar waterschappen basistaken	productie begroot	aandeel %	aandeel €			
Vechtstromen	1.010.000	25,6%	1.518.782			
Vallei en Veluwe	712.000	18,1%	1.070.666			
Rijn en IJssel	697.500	17,7%	1.048.862			
Zuiderzeeland	710.000	18,0%	1.067.658			
Drents Overijsselse Delta	810.000	20,6%	1.218.033			
	3.939.500	100,0%	5.924.000			
Verdeling naar waterschappen plustaken	productie begroot	aandeel %	aandeel €			
Vechtstromen	325.000	46,3%	546.759			
Vallei en Veluwe	9.000	1,3%	15.141			
Rijn en IJssel	35.000	5,0%	58.882			
Zuiderzeeland	10.000	1,4%	16.823			
Drents Overijsselse Delta	323.000	46,0%	543.395			
	702.000	100,0%	1.181.000			
Totaal per waterschap			aandeel €			
Vechtstromen			3.681.716			
Vallei en Veluwe			2.483.202			
Rijn en IJssel			2.318.105			
Zuiderzeeland			2.367.355			
Drents Overijsselse Delta			3.203.621			
			14.054.000			
Totale bijdrage door waterschappen €			14.054.000		200.000	517.028

2029			Programma Laboratorium €		Innovatie gelden €	Programma NRS €
Laboratorium activiteiten			16.651.012		0	0
Omzet derden			-898.000		0	0
Waterschappen (op rekening)			-1.204.012		200.000	530.988
Kosten voor waterschappen			14.549.000		200.000	530.988
Kosten die zien op overhead en instandhouding AQL			7.192.000			
Kosten plustaken			1.222.000			
Kosten voor waterschappen basistaken			6.135.000			
Verdeling naar waterschappen overhead en instandhouding	voortschrijdend 3 jaarsgem.	aandeel basistaken %	aandeel €	aandeel %	aandeel €	
Vechtstromen		24,7%	1.775.110	20%	40.000	268.678
Vallei en Veluwe		19,5%	1.403.364	20%	40.000	58.410
Rijn en IJssel		16,6%	1.195.725	20%	40.000	0
Zuiderzeeland		18,2%	1.310.036	20%	40.000	0
Drents Overijsselse Delta		21,0%	1.507.763	20%	40.000	203.900
		100,0%	7.192.000	100%	200.000	530.988
Verdeling naar waterschappen basistaken	productie begroot	aandeel %	aandeel €			
Vechtstromen	1.010.000	25,0%	1.533.370			
Vallei en Veluwe	752.000	18,6%	1.141.678			
Rijn en IJssel	721.500	17,9%	1.095.373			
Zuiderzeeland	747.500	18,5%	1.134.846			
Drents Overijsselse Delta	810.000	20,0%	1.229.733			
	4.041.000	100,0%	6.135.000			
Verdeling naar waterschappen plustaken	productie begroot	aandeel %	aandeel €			
Vechtstromen	325.000	46,3%	565.741			
Vallei en Veluwe	9.000	1,3%	15.667			
Rijn en IJssel	35.000	5,0%	60.926			
Zuiderzeeland	10.000	1,4%	17.407			
Drents Overijsselse Delta	323.000	46,0%	562.259			
	702.000	100,0%	1.222.000			
Totaal per waterschap			aandeel €			
Vechtstromen			3.874.222			
Vallei en Veluwe			2.560.709			
Rijn en IJssel			2.352.024			
Zuiderzeeland			2.462.290			
Drents Overijsselse Delta			3.299.755			
			14.549.000			
Totale bijdrage door waterschappen €			14.549.000		200.000	530.988

2030			Programma Laboratorium €		Innovatie gelden €	Programma NRS €
Laboratorium activiteiten			17.247.012		0	0
Omzet derden			-923.000		0	0
Waterschappen (op rekening)			-1.250.012		200.000	545.325
Kosten voor waterschappen			15.074.000		200.000	545.325
Kosten die zien op overhead en instandhouding AQL			7.444.000			
Kosten plustaken			1.265.000			
Kosten voor waterschappen basistaken			6.365.000			
Verdeling naar waterschappen overhead en instandhouding	voortschrijdend 3 jaarsgem.	aandeel basistaken %	aandeel €	aandeel %	aandeel €	
Vechtstromen		25,5%	1.899.346	20%	40.000	275.935
Vallei en Veluwe		18,7%	1.390.504	20%	40.000	59.990
Rijn en IJssel		17,5%	1.301.901	20%	40.000	0
Zuiderzeeland		18,0%	1.340.899	20%	40.000	0
Drents Overijsselse Delta		20,3%	1.511.350	20%	40.000	209.400
		100,0%	7.444.000	100%	200.000	545.325
Verdeling naar waterschappen basistaken	productie begroot	aandeel %	aandeel €			
Vechtstromen	1.010.000	25,7%	1.637.038			
Vallei en Veluwe	712.000	18,1%	1.154.031			
Rijn en IJssel	697.500	17,8%	1.130.529			
Zuiderzeeland	697.500	17,8%	1.130.529			
Drents Overijsselse Delta	810.000	20,6%	1.312.872			
	3.927.000	100,0%	6.365.000			
Verdeling naar waterschappen plustaken	productie begroot	aandeel %	aandeel €			
Vechtstromen	325.000	46,3%	585.648			
Vallei en Veluwe	9.000	1,3%	16.218			
Rijn en IJssel	35.000	5,0%	63.070			
Zuiderzeeland	10.000	1,4%	18.020			
Drents Overijsselse Delta	323.000	46,0%	582.044			
	702.000	100,0%	1.265.000			
Totaal per waterschap			aandeel €			
Vechtstromen			4.122.033			
Vallei en Veluwe			2.560.753			
Rijn en IJssel			2.495.500			
Zuiderzeeland			2.489.448			
Drents Overijsselse Delta			3.406.267			
			15.074.000			
Totale bijdrage door waterschappen €			15.074.000		200.000	545.325

Bijlage 2

Meetvraag gesplitst in basis- en plustaat

Bijlage 2 Meetvraag onderverdeeld in basis- en plustaak

Bijdrageregeling Programma Laboratorium Activiteiten

Verwachte productie	2025 begroot	2026 meetvraag	2026% verdeling	2027 meetvraag	2028 meetvraag	2029 meetvraag	2030 meetvraag
Vechtstromen	1.080.000	1.356.500	28,6%	1.335.000	1.335.000	1.335.000	1.335.000
Vallei en en Veluwe	726.000	816.000	17,2%	720.500	721.000	761.000	721.000
Rijn en IJssel	555.000	726.500	15,3%	732.500	732.500	756.500	732.500
Zuiderzeeland	677.500	739.000	15,6%	720.000	720.000	757.500	707.500
Drents Overijsselse Delta	1.091.500	1.111.215	23,4%	1.133.000	1.133.000	1.133.000	1.133.000
Totale eigen productie	4.130.000	4.749.215	100,0%	4.641.000	4.641.500	4.743.000	4.629.000

Verwachte productie / Basistaken	2025 begroot	2026 meetvraag	2026% verdeling	2027 meetvraag	2028 meetvraag	2029 meetvraag	2030 meetvraag
Vechtstromen	800.000	1.024.000	25,3%	1.010.000	1.010.000	1.010.000	1.010.000
Vallei en en Veluwe	724.000	805.000	19,9%	711.500	712.000	752.000	712.000
Rijn en IJssel	520.000	691.500	17,1%	697.500	697.500	721.500	697.500
Zuiderzeeland	652.500	729.000	18,0%	710.000	710.000	747.500	697.500
Drents Overijsselse Delta	795.000	802.175	19,8%	810.000	810.000	810.000	810.000
Totale eigen productie	3.491.500	4.051.675	100,0%	3.939.000	3.939.500	4.041.000	3.927.000

Verwachte productie / Plustaken	2025 begroot	2026 meetvraag	2026% verdeling	2027 meetvraag	2028 meetvraag	2029 meetvraag	2030 meetvraag
Vechtstromen	280.000	332.500	47,7%	47,7%	325.000	325.000	325.000
Vallei en en Veluwe	2.000	11.000	1,6%	1,6%	9.000	9.000	9.000
Rijn en IJssel	35.000	45.000	5,0%	5,0%	35.000	35.000	35.000
Zuiderzeeland	25.000	10.000	1,4%	1,4%	10.000	10.000	10.000
Drents Overijsselse Delta	296.500	276.500	44,3%	44,3%	323.000	323.000	323.000
Totale eigen productie	638.500	675.000	100%	100,0%	702.000	702.000	702.000

